

การมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี

ปาราวดี ผอบแก้ว¹ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง² และ ผศ.ร.อ.ดร.จอมชัย เลิศอมรรัง³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 388 คน ได้มาจากสตรีที่อาศัยอยู่ในเขต อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจนถึงค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสาร ด้านการสนับสนุน ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการสมัครรับเลือกตั้ง ด้านการบริหาร ด้านการกำหนดนโยบาย และด้านการกำกับตรวจสอบและติดตาม

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมในการปกครอง

1. บทนำ

ในปัจจุบันประชาคมโลกต่างเห็นพ้องต้องกันว่าสตรีเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาท และมีศักยภาพที่สูงในการพัฒนาชุมชน และสตรีสามารถแสดงบทบาทเป็นผู้นำทางสังคมที่ดี ดังนั้นในการพัฒนาสังคมให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองไปได้อย่างยั่งยืนและความมั่นคง จึงจำเป็นที่จะต้องเปิดกว้างให้สตรีได้ใช้ความสามารถในการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกับบุรุษแต่ยังไรก็ตามพบว่า บทบาทของสตรีไทยในกระบวนการพัฒนายังถูกกีดกันในกระบวนการพัฒนาอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านการศึกษา การเมือง และทางเศรษฐกิจ (กลุ่มเพื่อนหญิง, 2537, หน้า 12) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะของวัฒนธรรมไทยที่ยอมรับให้ชายเป็นผู้นำ ซึ่งกรณีดังกล่าวส่งผลให้เกิดการเหลื่อมล้ำทางเพศและทำให้สตรีมีฐานะทางสังคมที่ด้อยกว่าบุรุษ แม้กระทั่งในกระบวนการพัฒนา

ความไม่เสมอภาคทางเพศระหว่างสตรีและบุรุษที่มีอยู่ในเกือบทุกสังคม เป็นปรากฏการณ์ที่รับรู้กันมานานนับตั้งแต่มีการบันทึกหลักฐานในรูปแบบต่าง ๆ และ ความเป็นผู้นำของบุรุษกับความเป็นผู้ตามของสตรี ได้กลายเป็นความเชื่อถือปฏิบัติกันจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนยากที่จะเปลี่ยนแปลง

กัญญามน อินหว่าง (2542, หน้า 251 - 252) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทบุรุษและสตรีไว้ว่าความแตกต่างด้านบทบาทหน้าที่ของแต่ละเพศนั้น บุรุษและสตรีมีความแตกต่างกันในด้านบทบาทหน้าที่ มีความแตกต่างกันในด้านพฤติกรรม โลกทัศน์ ความโน้มเอียง ความคาดหวัง ทศนคติอารมณ์ อุปนิสัย ในขณะที่เดียวกันบุรุษและสตรีก็มีบทบาทหน้าที่และลักษณะที่เหมือนกันอย่างมากด้วย หากแต่ความแตกต่างระหว่างเพศจะไม่คงที่ แต่จะแปรเปลี่ยนไปตามวัยและพัฒนาการของชีวิตของบุคคลนั้นๆ นอกจากนี้ มีบุรุษและสตรีจำนวนมากซึ่งมีบทบาทระหว่างเพศมิใช่เรื่องตายตัว ความแตกต่างระหว่างเพศเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติ และการอบรมเลี้ยงดู ความแตกต่างด้านบทบาทหน้าที่ส่วนใหญ่ มีสาเหตุมาจากปัจจัยทางพันธุกรรมและทางวัฒนธรรมที่ผสมผสานกันอย่างซับซ้อน ซึ่งส่งผลให้เกิดความแตกต่างทางสถานภาพ บุรุษมักมีสถานภาพที่ได้รับคุณค่าเหนือกว่าเสมอไป โดยมีข้อยกเว้นบ้างเพียงเล็กน้อย

ทิพวัลย์ บุญมงคล (2545, หน้า 4) ได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทบุรุษและสตรีว่า บทบาทบุรุษและสตรีเป็นบทบาทที่ปฏิบัติกันมาตามความเคยชินว่าสตรีควรทำอะไร อย่างไร บุรุษควรทำอะไร อย่างไร เป็นความเคยชินและยึดมั่นเอาเองว่า บทบาทชนิดนั้นเป็นของเพศใดเพศหนึ่ง หากผู้ใดไม่ทำตามถือว่าผิดปกติไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม บทบาทที่คิดว่าเป็นของบุรุษหรือเป็นของสตรี เป็นบทบาทที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดผ่านระบบการศึกษา ครอบครัว สังคมแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ บทบาทที่คิดว่าเป็นของเพศใดเพศหนึ่งนี้ เป็นสิ่งที่มนุษย์สั่งสอนและกำหนดขึ้น ดังนั้นบทบาทเหล่านั้นจึงเป็นสิ่งที่อบรม สั่งสอน ถ่ายทอด ให้เปลี่ยนแปลงตามที่สังคมสร้างสรรค์ และกำหนดขึ้นมาใหม่ให้สอดคล้องกับโลกาภิวัตน์ได้

สภาพสังคมปัจจุบันผู้หญิงไม่เสมอภาคกับผู้ชาย ทั้งในด้านสิทธิ การตัดสินใจทางการเมือง การได้รับการยอมรับ เป็นต้น แม้ว่าตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 30 และ มาตรา 80 ได้วางหลักประกันความเสมอภาคหญิงชายไว้ และกำหนดให้รัฐต้องมีหน้าที่จัดให้มีมาตรการใดๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้หญิงสามารถเข้าถึงสิทธิและโอกาสต่างๆอย่างเสมอภาคกับผู้ชาย

สถานการณ์ความเท่าเทียมทางเพศ จากรายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (millennium development goals — MDGs) ของประเทศไทย พ.ศ. 2547 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2547) พบว่า ในภาพรวมผู้หญิงมีส่วนร่วมการเป็นตัวแทนทางการเมืองต่ำ ในปี พ.ศ. 2544 สัดส่วนผู้หญิงในรัฐสภาและองค์การบริหารส่วนตำบล มีร้อยละ 9.6 และ 8.9 ตามลำดับ และสัดส่วนของผู้หญิงในคณะกรรมการระดับชาติ มีเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้สตรีตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และการบริหารทุกระดับ ตลอดจนมีบทบาทนำเสนอมุมมองในการกำหนดนโยบาย การบริหาร และการออกกฎระเบียบต่างๆ อันจะส่งผลให้สตรีสามารถเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิต่างๆ อย่างเป็นธรรม รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมและให้ความสำคัญต่อสตรีมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนการพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554 รัฐบาลได้กำหนด ให้สตรีได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง เศรษฐกิจ การปกครอง โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ 5 ประเด็นดังนี้ (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555, หน้า 2-3)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างเจตคติด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย เพื่อให้เด็กเยาวชนรวมทั้งหญิงและชายมีเจตคติบนพื้นฐานแนวทางของความเสมอภาคระหว่างหญิงและชาย อันจะนำไปสู่ครอบครัวอบอุ่นชุมชนเข้มแข็งและประเทศชาติพัฒนา โดยการสร้างพัฒนาเด็กเยาวชนให้มีเจตคติค่านิยมเรื่องความเสมอภาค ให้ครอบครัวมีความเข้มแข็ง สัมพันธภาพที่ดีและบทบาทที่เหมาะสม ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว สถานศึกษา สถาบันศาสนา และสื่อในการปลูกฝังค่านิยมและเจตคติที่ถูกต้องเหมาะสม และให้ผู้ทำงานด้านสื่อ มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องความ

เสมอภาค เพื่อร่วมกันกำหนดกรอบ/หลักเกณฑ์ และความเหมาะสมการนำเสนอติดตามเฝ้าระวัง สร้างกระแสและกระตุ้นให้ทุกส่วนระวังสื่อที่เป็นภัยและไม่เหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหาร เพื่อให้สตรีมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกันในกระบวนการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหาร รวมทั้งการกำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศ โดยการเสริมสร้างศักยภาพสตรีให้มีความพร้อม ความรู้ ความเข้าใจ ปลูกจิตสำนึก อุดมการณ์ ค่านิยม จริยธรรม วัฒนธรรม ประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล หนุนเสริมให้ผู้มีสิทธิให้โอกาสและสนับสนุนสตรี เสริมสร้างสมรรถนะและความเข้าใจแก่หน่วยงานที่มี ความชำนาญด้านการพัฒนาภาวะผู้นำเตรียมความพร้อม ให้คำแนะนำและถ่ายทอดประสบการณ์ และพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของสตรีทั้งการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย พระราชบัญญัติ การใช้มาตรการพิเศษชั่วคราว การรณรงค์ทางการเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมสุขภาพและสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์สตรี เพื่อให้สตรีมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา โดยการส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพอนามัยสตรีในระบบปกติ จัดให้มีอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสม ป้องกัน แก้ไขปัญหาโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ และสตรีกลุ่มที่นำห่วงใยเป็นพิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตและร่างกาย เพื่อให้สตรีดำรงชีวิตโดยปราศจากความหวาดกลัว ต่อความรุนแรง และได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิในชีวิตและ ร่างกาย โดยการเสริมสร้างสมรรถนะและความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ ประชาชน และหน่วยงานให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ลดอคติทางเพศ เพิ่มเจ้าหน้าที่หญิงในกระบวนการยุติธรรม ทบทวนขอบเขต ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการคุกคามทางเพศในทุกรูปแบบ ขยายพื้นที่และพัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือ และพัฒนากลไก วิจัยความ รุนแรงในรูปแบบต่างๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสตรี เพื่อให้สตรีทุกคนได้รับโอกาสและการปฏิบัติอย่างเสมอภาคในการมีส่วนร่วมและรับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ได้รับสิทธิและการคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมและมีหลักประกันทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างทั่วถึง โดยการเสริมสร้างศักยภาพสตรีให้มีภาวะผู้นำ ได้รับการศึกษาทั้งในและนอกระบบ พัฒนาฝีมือและทักษะใหม่ๆ เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร พัฒนากลไกและโอกาสการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจ มีบริการสินเชื่อเพื่อการลงทุน มีชั่วโมงการทำงานที่ยืดหยุ่น และทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้กำหนดให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทุกระดับเป็น 1 ใน 5 ยุทธศาสตร์หลักของการพัฒนาสตรีตามแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) โดยได้กำหนดเป้าหมายเพิ่มจำนวนสตรีในระดับการตัดสินใจทางการเมืองและการบริหารทุกระดับอย่างน้อยเป็นสองเท่า นอกจากนี้ยังกำหนดเป้าหมาย MDGs+ ที่จะเพิ่มสัดส่วนผู้หญิงในรัฐสภา องค์การบริหารส่วนตำบล และตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงในราชการส่วนกลางเป็นสองเท่าภายในช่วง พ.ศ. 2549

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรี เพื่อให้เข้าใจถึงสถานการณ์การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของสตรี โดยเลือกที่จะศึกษากลุ่มสตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี และทราบความต้องการของผู้หญิง ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการส่งเสริมสนับสนุนผู้หญิงให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงาน/โครงการที่จะช่วยส่งเสริมศักยภาพของผู้หญิงและช่วยให้ผู้หญิงสามารถทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างมั่นใจและได้รับการยอมรับ นอกจากนี้ ยังเป็นการสนับสนุนให้สตรีสามารถเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจในระดับ

นโยบายด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น อันจะส่งผลให้สตรีสามารถเข้าถึงทรัพยากร สิทธิและโอกาสต่างๆ ได้อย่างเป็นธรรม และเสริมสร้างความเสมอภาคของหญิงชายในระยะยาว

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอ โศกเจริญ จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับระดับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ จำนวนสตรีของอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ซึ่งประกอบด้วย 5 ตำบล มีจำนวน 12,173 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ จำนวนสตรีของอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี โดยผู้วิจัย คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง (สุริย์ ศิริโกภากรมย์, 2546, หน้า 38) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จึงใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิด ปลายปิด (close ended questionnaire) แบบให้เลือกตอบตัวเลือกที่ ตรงกับความเป็นจริง หรือความคิดเห็นของตนใน แบบสอบถามตอนที่ 1 และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scaled) ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา ข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ย ต่อเดือน สถานภาพในกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี โดย แบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของสตรีเกี่ยวกับด้านการติดตามข่าวสาร การเป็นสมาชิก กลุ่มผลประโยชน์ การมีความคิดริเริ่ม การกำหนดนโยบาย การเข้าร่วมกิจกรรม การบริหาร การกำกับ ตรวจสอบและ ติดตาม การสนับสนุน การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และการสมัครรับเลือกตั้ง ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scaled) แบบลิคเคิร์ตสเกล (Likert scale) ในแต่ละคำถาม กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นได้ 5 ระดับ

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความ ถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม มีค่าความ เชื่อมั่น 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

4. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี สรุปผลได้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุประมาณ 41 - 50 ปี สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสแบบอยู่ด้วยกัน ประกอบเกษตรกรรม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท ไม่เป็นสมาชิก / แกนนำ / ผู้นำกลุ่มอาชีพหรือเป็นกรรมการในกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 20 ปี ไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มใดในชุมชน

2. การมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายด้านที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการติดตามข่าวสาร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ติดตามข่าวสารผ่านสื่อทางเทคโนโลยี เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ติดตามข่าวสารโดยการสนทนา และติดตามข่าวสารจากสื่อเอกสาร เช่น วารสารท้องถิ่น หนังสือพิมพ์

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ เข้าร่วมกิจกรรมที่กลุ่มจัดขึ้นทุกครั้ง เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆในท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการเชิญชวนบุคคลอื่นเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม

2.3 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการมีความคิดริเริ่ม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการใช้ทรัพยากร และมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มสรรหางบประมาณจากหน่วยงานอื่น

2.4 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงาน มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล และมีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติ

2.5 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์การเลือกตั้ง เข้าร่วมการฝึกอบรม และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.6 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการบริหาร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ทราบปัญหาในการบริหารจัดการ และได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน

2.7 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการกำกับ ตรวจสอบและติดตาม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ เข้าร่วมติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของ ผู้บริหารและสมาชิก อบต. และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารและสมาชิก อบต.

2.8 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการสนับสนุน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ เมื่อ อบต. มีการจัดกิจกรรมท่านจะเข้าร่วมเป็นประจำ เข้าร่วมดำเนินการหรือทำกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่น และเสียภาษีให้แก่ อบต.

2.9 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง ทราบสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง และมีส่วนร่วมในการเชิญชวนบุคคลอื่นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

2.10 ระดับการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ด้านการสมัครรับเลือกตั้ง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับได้ดังนี้ การช่วยเหลือรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส่งเสริมสนับสนุนบุคคลอื่นให้สมัครรับเลือกตั้ง และลงสมัครรับเลือกตั้ง

3. การเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีของสตรี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพในกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถจำแนกประเด็นได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการติดตามข่าวสาร พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีให้ความสำคัญกับการติดตามข่าวสารของการปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันสตรีในเขตอำเภอที่อยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัดเริ่มให้ความสำคัญการปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นโดยการติดตามข่าวสารต่างๆ ของท้องถิ่นผ่านทางอินเตอร์เน็ต วารสารท้องถิ่น รวมถึงการสนทนาในกลุ่มต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ พรรณวดี ขำจรัส (2552, บทคัดย่อ) กล่าวว่า ปัจจุบันเพศหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกับเพศชาย สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ ที่ทำให้เป็นแรงกระตุ้นในการเลือกรับข่าวสารทางการเมือง อีกทั้ง การนำเสนอข่าวสารทางการเมืองในปัจจุบันเป็นไปอย่างกว้างขวาง จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้เพศหญิงมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น

1.2 ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญมีความสนใจในการรวมกลุ่มในลักษณะต่างๆ โดยเฉพาะการร่วมกันในการทำกิจกรรมต่างๆ ในท้องถิ่นของตน และยังให้ความสำคัญกับการชักชวนบุคคลอื่นเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ญาณิศา สารอินตา (2547, บทคัดย่อ) พบว่า แม่บ้านที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่ขาดความสนใจและมีความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่ม เพราะไม่ค่อยทราบและไม่ค่อยเข้าใจในกระบวนการรวมกลุ่มส่วนคณะกรรมการของกลุ่มโดยรวมทราบและเข้าใจในกระบวนการรวมกลุ่มเป็นอย่างดี การรวมกลุ่มเครือข่ายสิ่งทอไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากไม่สามารถทำได้ตามวัตถุประสงค์ ภาวะเบียดเบียนของกลุ่มที่กำหนดเอาไว้

1.3 ด้านการมีความคิดริเริ่ม พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีให้ความสำคัญกับการมีความคิดริเริ่ม ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า สตรีที่อยู่ในเขตอำเภอที่อยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัดอย่างเช่นอำเภอโคกเจริญมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นน้อย อาจเกิดจากสตรีส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับที่ไม่ค่อยสูงนัก จึงส่งผลให้ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ปัทมาภรณ์ สมุทรปัญญา (2541, หน้า 128) พบว่า เพศ มีส่วนสำคัญต่อการรับรู้ □ทางการเมือง ซึ่งเพศหญิงส่วนใหญ่เมื่อรับทราบข่าวสารทางการเมือง ก็มักจะแสดงออกโดย

การเขียนและการพูดคุย และสำหรับเพศชายมักแสดงออกในการประท้วง ซึ่งเป็นผลทำให้การคิดริเริ่มทางการเมืองจึงมีระดับค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา

1.4 ด้านการกำหนดนโยบาย พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบาย ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า การกำหนดนโยบายก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สตรีในเขตอำเภอที่ห่างไกลตัวจังหวัดไม่กล้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทเท่าใดนัก เนื่องจากจบการศึกษาระดับไม่สูงนักและมีความเข้าใจว่าการกำหนดนโยบายเป็นเรื่องของทางราชการ ประชาชนทั่วไปไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ นวลอน อย ตรีรัตน์, และคนอื่นๆ (2546, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในการบริหารงาน อบต. ยังอยู่ในระดับต่ำ การมีส่วนร่วมค่อนข้างจำกัดอยู่ในเรื่องของการรับรู้ข่าวสารข้อมูลเป็นหลัก ในขณะที่การมีส่วนร่วมในการ

ตัดสินใจเชิงนโยบาย การบริหาร และการตรวจสอบการดำเนินงานของอบต. อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง อบต. และชุมชน เป็นไปอย่างค่อนข้างห่างเหิน

1.5 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรม ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า สตรีส่วนใหญ่โดยเฉพาะในเขตอำเภอที่ห่างไกลจากตัวจังหวัดค่อนข้างที่จะให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ทางส่วนราชการหรือส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น จะเป็นการกำหนดบทบาทและหน้าที่จากหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานท้องถิ่นไว้แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สุพินดา เกิดมาลี (2547, หน้า 58) ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปัจจัยการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร นอกจากนี้ ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและการพัฒนาทางการเมือง ความสนใจทางการเมืองพฤติกรรมทางการเมือง และการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

1.6 ด้านการบริหาร พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหาร ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า การบริหารเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สตรีในเขตอำเภอที่ห่างไกลตัวจังหวัดไม่กล้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทเท่าใดนัก เนื่องจากจบการศึกษาระดับไม่สูงนักและมีความเข้าใจว่า การบริหารเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน ส่วนราชการ ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ นวลอน อย ตรีรัตน์, และคนอื่นๆ (2546, บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของสตรีในการบริหารงาน อบต.ยังอยู่ในระดับต่ำ การมีส่วนร่วมค่อนข้างจำกัดอยู่ในเรื่องของการรับรู้ข่าวสารข้อมูลเป็นหลัก ในขณะที่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบาย การบริหาร และการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งสาเหตุที่เป็นเช่นนี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง อบต. และชุมชน เป็นไปอย่างค่อนข้างห่างเหิน

1.7 ด้านการกำกับ ตรวจสอบและติดตาม พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการกำกับ ตรวจสอบและติดตาม ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า การกำกับ ตรวจสอบและติดตามเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สตรีในเขตอำเภอที่ห่างไกลตัวจังหวัดไม่กล้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทเท่าใดนัก เนื่องจากจบการศึกษาระดับไม่สูงนักและมีความเข้าใจว่า การกำกับ ตรวจสอบและติดตามเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน ส่วนราชการ ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของบุญยิ่ง โหมตเทศน์ (2530, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมพร พบว่า การมีส่วนร่วมในการควบคุมกำกับ และติดตามการทำงานของคณะผู้บริหารของเทศบาลเมืองชุมพรอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับเพศชาย

1.8 ด้านการสนับสนุน พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการสนับสนุน ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า การสนับสนุนเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สตรีในเขตอำเภอที่ห่างไกลตัวจังหวัดไม่กล้าที่จะ

เข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทเท่าใดนัก เนื่องจากส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างยากจน มีภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวมาก และมีความเข้าใจว่า การสนับสนุนเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน ส่วนราชการ ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สถาบันพระปกเกล้า (2551, บทคัดย่อ) พบว่า การสนับสนุนจากผู้สนับสนุนทางการเมืองระดับสูง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่างๆ การสนับสนุนจากเพื่อนนักการเมืองเนื่องจากการทำงานการเมือง การสนับสนุนจากผู้สนับสนุนทางการเงินหรือผู้อุปถัมภ์ เนื่องจากในการทำงานการเมืองบางครั้งต้องใช้เงิน ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่นักการเมืองสตรีจะต้องรับการสนับสนุนทางการเงิน แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาความเหมาะสมของผู้ให้การสนับสนุนด้านการเงินด้วยเป็นสิ่งสำคัญ แต่สำหรับสตรีในเขตอำเภอโคกเจริญนั้นฐานะทางการเงินยังไม่มั่นคงเพียงพอที่จะให้การสนับสนุนนักการเมืองท้องถิ่นที่ตนชื่นชอบได้

1.9 ด้านการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า แม้สตรีในเขตอำเภอที่ห่างไกลตัวจังหวัดก็ยังคงให้ความสำคัญต่อการไปใช้

สิทธิเลือกตั้งเป็นอย่างมาก บ่งบอกได้ว่าสตรีเหล่านี้เริ่มให้ความสำคัญกับการเมืองทุกระดับ ทั้งระดับชาติ ระดับจังหวัด หรือแม้กระทั่งระดับท้องถิ่น ซึ่งขัดแย้งกับแนวความคิดของจิตติธรร (ผ่องพันธ์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในเขตบางเขนโดยศึกษาจากสตรีที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตบางเขน พบว่า สตรีที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตบางเขนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ ทั้งในด้านการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง การร่วมกิจกรรมของชุมชน การชักจูงโน้มน้าวเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้นำทางการเมือง การเข้าร่วมประท้วง และด้านการเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง

1.10 ด้านการสมัครรับเลือกตั้ง พบว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการสมัครรับเลือกตั้ง ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า การสมัครรับเลือกตั้งเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สตรีในเขตอำเภอที่ห่างไกลตัวจังหวัดไม่กล้าที่จะเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีบทบาทเท่าใดนัก เนื่องจากจบการศึกษาระดับไม่สูงนัก ฐานะค่อนข้างยากจน ไม่มีกลุ่มญาติทางการเมืองหรือผู้ให้การสนับสนุน และมีความเข้าใจว่า การสมัครรับเลือกตั้งเป็นเรื่องของผู้นำชุมชน ผู้มีอิทธิพลในตำบล และเป็นผู้ที่มีฐานะทางการเงินค่อนข้างดี ซึ่งประชาชนทั่วไปไม่มีโอกาสน้อยมากที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ฌาล์ตมา จูลเพซ (2541, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยที่ผลักดันให้สตรีสามารถที่จะสมัครรับเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นคือสมาชิกในครอบครัวของสตรีส่วนใหญ่เป็นผู้นำของชุมชนมาก่อนแล้วรวมทั้งมีอำนาจทางการเมืองอยู่ในชุมชน ซึ่งภูมิหลังและพื้นฐานครอบครัวและอำนาจการครอบครองปัจจัยการผลิตฐานะทางเศรษฐกิจสังคมมีส่วนสำคัญในการช่วยส่งเสริมให้สตรีกล้าก้าวขึ้นสู่การเมืองระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ยังประกอบด้วยปัจจัยอื่นๆ ที่สำคัญอีก เช่นพลังกลุ่มเครือข่ายสตรีที่ผู้นำสตรีเป็นสมาชิกและเครือข่าย ความสัมพันธ์กับกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มนักการเมือง หากสตรีคนใดที่มีคุณสมบัติไม่เพียงพอดังกล่าวแล้วย่อมส่งผลให้สตรีเหล่านี้ไม่กล้าที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น

สรุปได้ว่า สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรีส่วนใหญ่ เข้ามามีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดในด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะสตรีส่วนใหญ่ให้ทราบว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นหน้าที่ที่กฎหมายบังคับและมีผลต่อการดำรงสิทธิทางการเมืองหลายประการ จึงเป็นเหตุปัจจัยที่สำคัญที่สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับ การเข้าไปมีส่วนร่วมด้านอื่นๆ แต่สำหรับด้านการกำกับ ตรวจสอบ และติดตาม สตรีในเขตอำเภอโคกเจริญเข้าไปมีส่วนร่วมน้อยที่สุด อาจเกิดจากความเข้าใจที่คาดเคลื่อนว่า การติดตาม ตรวจสอบ การบริหารงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของภาครัฐ และตนไม่มีอำนาจและหน้าที่ในการกำกับ ตรวจสอบและติดตามการทำงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น

2. เปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพในกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล ดังนี้

2.1 อายุ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญอายุประมาณ 41 - 50 ปี มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ซึ่งถือว่าเป็นวัยทำงานช่วงวัยหนึ่ง และน่าจะให้ความสำคัญกับการเมืองการปกครองท้องถิ่น แต่เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่ของสตรีในเขตอำเภอโคกเจริญนั้นทำการเกษตรและรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ บัณฑุมา (2551, หน้า 84) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ พบว่า อายุมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสหกรณ์

2.2 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับที่ไม่ค่อยสูงนัก จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทาง การปกครองส่วนท้องถิ่น สอดคล้องกับถม ทวีทรัพย์เจริญ (2544, หน้า 76) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชนบทในประเทศไทย ศึกษากรณี อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

2.3 สถานภาพสมรส

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญ ส่วนใหญ่แล้วครอบครัวในเขตอำเภอที่ห่างไกลจากตัวจังหวัดมักจะมีอยู่ด้วยกัน และมีกิจกรรมทางครอบครัวร่วมกัน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี ซึ่งถือได้ว่าเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งของสถานภาพทางครอบครัวของชุมชนชนบท สอดคล้องกับ กาญจนา แก้วเทพ (2543, หน้า 83 - 96) ศึกษา กระบวนการเรียนรู้เชิงสังคมในครอบครัวด้านบทบาทหญิงชาย : ศึกษากรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาจกล่าวได้ว่า ในมิติของเศรษฐกิจแล้ว หญิงชายจะทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กันในงานเกือบทุกประเภท แม้กระทั่งสังคมอีสานก็ยังให้ความสำคัญกับชายมากกว่า แต่ความสำคัญของชายนี้ไม่ได้มาจากมิติทางเศรษฐกิจหากแต่มาจากพื้นฐานจากระบบของค่านิยม ความเชื่อถือและด้านศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศาสนาพุทธซึ่งอนุญาตให้ผู้ชายเท่านั้นที่บวชและทำพิธีกรรมต่างๆ ได้ ศาสนาจึงเป็นปัจจัยเครื่องเสริมอำนาจของผู้ชาย โดยมีผู้หญิงเป็นฝ่ายสนับสนุนเท่านั้น ความคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงความเป็นหญิงและความเป็นชาย มีการเปลี่ยนแปลงเรื่องการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงความเป็นหญิงและความเป็นชาย มีการเปลี่ยนแปลงเรื่องการมีส่วนร่วมในงานกล่าวคือ ผู้หญิงจะเข้ามาทำงานของผู้ชายทำมากขึ้น และในทำนองเดียวกันผู้ชายก็จะเข้าไปทำงานของผู้หญิงมากขึ้น

2.4 อาชีพ

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญ ส่วนใหญ่แล้วครอบครัวในเขตอำเภอที่ห่างไกลจากตัวจังหวัดมักจะมีประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่ไถ่ ไร่มันสำปะหลัง ทำนา และเลี้ยงสัตว์ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี สอดคล้องกับโคเฮน, และ อัฟฮอฟ (Cohen, & Uphoff, 1980, pp. 84 - 95) ได้ศึกษาเรื่อง "Participation in Organization in Activities in Selected Localities" พบว่า อาชีพ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่ง

สอดคล้องกับ Bernard, Alvin (1985, pp. 147-157) ซึ่งกล่าวไว้ว่า อาชีพ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญจะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,000 บาท มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี แสดงให้เห็นว่า รายได้ต่อครัวเรือนยังค่อนข้างน้อยมากเมื่อเทียบกับค่าครองชีพในยุคปัจจุบัน จึงส่งผลให้ความสนใจในเรื่องอื่นๆที่นอกเหนือการทำมาหาเลี้ยงชีพจะน้อยลง โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นส่วนรวม หรือ การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น สอดคล้องกับมาฆะ ขิตตะสังคม (2552, หน้า 33 - 34) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสตรีในชนบท พบว่า รายได้ของครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

2.6 รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญ มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,000 – 10,000 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้แล้วสูงกว่าเป็นเท่าตัว มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปาน

กลางกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี แสดงให้เห็นว่า การครองชีพของสตรีในอำเภอที่ห่างไกลจากตัวจังหวัดนั้นค่อนข้างมีปัญหาอย่างยิ่ง การหารายได้เพื่อนำมาจุนเจือครอบครัวยังคงไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆทางการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นน้อย สอดคล้องกับมาฆะ ขิตตะสังคม (2552, หน้า 35 - 37) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสตรีในชนบท พบว่า รายจ่ายของครอบครัวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

2.7 สถานภาพในกลุ่ม

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญ ส่วนใหญ่ไม่ได้ดำรงสถานะอะไรเลยในกลุ่มต่างๆ ของชุมชน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆข้างต้น เช่น ระดับการศึกษา สถานะทางการเงิน จึงทำให้การที่สตรีจะเข้าไปรวมกิจกรรมหรือเป็นผู้มีบทบาทในกลุ่มต่างๆ นั้นค่อนข้างลำบากอย่างยิ่ง สอดคล้องกับสุจิตรา เจริญจิตรี (2538, หน้า 34 - 36) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาตำบลในการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและการเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคม ของคณะกรรมการสภาตำบลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท

2.8 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญ อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 20 ปี มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำกับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี แสดงให้เห็นว่า การอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นเวลานานๆไม่ได้ส่งผลต่อการมีอำนาจทางการเมืองการปกครอง หากแต่เป็นเพียงปัจจัยที่แสดงถึงความผูกพันต่อพื้นที่อาศัย และการมีญาติพี่น้องเพื่อนพ้องในพื้นที่เท่านั้น สอดคล้องกับ ปรีดาพรรณ เที่ยมสุนทร (2553, บทคัดย่อ) ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในชุมชนของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนหมู่บ้านเฉลิมสุขนิเวศน์ 6 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมตามโครงการฝากบ้านไว้กับเพื่อนบ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.9 ความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอโคกเจริญ ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคลที่เป็นลักษณะของผู้นำชุมชน มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง กับการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี นี้อาจเป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งซึ่งส่งผลให้สตรีเหล่านี้ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆทางการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เพราะพื้นฐานทางการเมืองท้องถิ่น รวมถึงโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่นค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับเยาวชนลักษณะสันติล (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในรูปของคณะกรรมการพัฒนาสตรี อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้ชุมนุม เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนทำให้สตรีมีโอกาสได้รับการเลือกตั้งไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง

สรุปได้ว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพในกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และความสัมพันธ์กับกลุ่มบุคคล เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งกระทบต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี และยังพบอีกว่าสตรีในเขตอำเภอที่ห่างไกลจากตัวจังหวัดมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนท้องถิ่นน้อย เพราะเหตุผลในด้านสถานภาพในกลุ่ม รายจ่าย รายได้ และระดับการศึกษา เป็นสำคัญ

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้ทราบข้อมูลตามจุดมุ่งหมายการวิจัยเท่านั้น หากต้องการให้เป็นประโยชน์มากขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้และการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นความสนใจการติดตามข่าวสารการเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรีให้มากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาและกำหนดบทบาทของสตรีในเข้าไปร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาและกำหนดบทบาทของสตรีในการร่วมคิดแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยอาศัยพื้นฐานทางด้านสังคมและทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นสำคัญ
4. ควรมีการศึกษาและกำหนดบทบาทของสตรีในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นผ่านข้อบัญญัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของการปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น เช่น กิจกรรมการฝึกอบรม การรณรงค์เลือกตั้ง เป็นต้น
6. ควรมีการศึกษาและกำหนดบทบาทของสตรีในการร่วมคิด นำเสนอ วิธีการหรือแนวทางการบริหารงานรวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่างๆในท้องถิ่น
7. ควรมีการศึกษาและกำหนดบทบาทของสตรีในการกำกับ ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานของคณะผู้บริหาร สมาชิกขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
8. ควรมีการรณรงค์ให้สตรีเข้าร่วมกิจกรรมการสนับสนุนการปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การเสียภาษีบำรุงท้องถิ่น การจดทะเบียนพาณิชย์ เป็นต้น
9. ควรมีการรณรงค์ให้สตรีเข้าร่วมกิจกรรมการไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในมากขึ้น
10. ควรมีการรณรงค์ให้สตรีเข้าร่วมกิจกรรมการสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อเข้าเพื่อผู้บริหาร สมาชิกขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (เชิงปริมาณ +เชิงคุณภาพ) เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถศึกษากระบวนการตั้งแต่การสำรวจชุมชน การสัมภาษณ์เชิงลึก การระดม

ความคิดเห็นของชุมชนเพราะกิจกรรมเหล่านี้จะทำให้สตรีได้มีโอกาสที่แท้จริงในการกำหนดทิศทางหรือแนวทางการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่

2. ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรี ในเขตอำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี กับพื้นที่อื่น

7. เอกสารอ้างอิง

กลุ่มเพื่อนหญิง. (2537). **บทบาทสตรี**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

กัญญาณ อินทว้าง. (2542). **การใช้อำนาจรัฐโดยการกำกับของประชาชน**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลด์คิมทอง.

กาญจนา แก้วเทพ. (2543). **กระบวนการเรียนรู้เชิงสังคมในครอบครัวด้านบทบาทหญิงชาย : ศึกษากรณีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น. คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **รัฐบาลได้กำหนดให้สตรีได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง เศรษฐกิจ การปกครอง**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

ญาณิศา สารอินตา. (2547). **ธรรมาภิบาลการบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: นำฝน.

จิตติญาธร ผ่องพันธ์. (2542). **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : บพิธ.ทิพวัลย์ บุญมงคล. (2545). **การเมืองภาคประชาชน**. กรุงเทพฯ : วีเจพรีนติ้ง.

ฉालิตมา จุลเพชร. (2541). **การนำนโยบายไปปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สหายบล็อก.

นวนน้อย ตีร์รัตน์, และคนอื่นๆ. (2546). **การปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.

บุญยิ่ง โหมดเทศน์. (2530). **ภาพลักษณ์ของนักการเมืองกับการยอมรับของประชาชน**. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.

ปรีดาวรรณ เอี่ยมสุนทร. (2553). **พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่ : แนวคิดและทฤษฎี**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัทมพร สมิทธิปัญญา. (2541). **ระบบการเมือง**. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.

พรรณวดี ขำจริง. (2552). **เทคนิคการประชาสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มาฆะ ชิตตะสังคม. (2552). **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาของสตรีในชนบท**. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.

เยาวลักษณ์ สันธิโล. (2543). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในรูปแบบของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สุจิตรา สง่าเนตร. (2529). **การยอมรับบทบาททางการเมืองการปกครองของสตรี : ศึกษากรณีข้าราชการในจังหวัดนครพนม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพินดา เกิดมาลี. (2547). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรียรี ศรีโกคาภิรมย์. (2546). **การวิจัยทางการศึกษา**. ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

Cohen, & Uphoff. (1980). **Participation in Organization in Activities in Selected Localities**. New York: McGraw-Hill.

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

ผานิต เกียรติวินัยสกุล¹ ดร.รัฐชาติป จันท์ครุฑ ทรัพย์รวงทอง² และ ผศ.ดร.ปัญญา อนันตธนาชัย³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลกกโก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8922 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระบบประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งสถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าเอฟ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการบริหาร ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลกกโก แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

คำสำคัญ: คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 หมวด 14 มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 ได้มีบทบัญญัติ ที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในหลักการที่สำคัญ คือ รัฐต้องมีนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับความเป็นอิสระของท้องถิ่น กระบวนการกระจายอำนาจต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและพัฒนาขึ้นตามลำดับ ให้ความสำคัญกับสิทธิของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นและการดำเนินงานของรัฐ ผลจากการกระจายอำนาจท้องถิ่นต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารจัดการด้วยตนเอง ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้น การบริการต่างๆ เป็นไปโดยตอบสนองความต้องการของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งมากขึ้น และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองมากยิ่งขึ้น การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสำเร็จได้ต้องประกอบด้วย

3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) รัฐ ควรจะทำหน้าที่ในการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้กระบวนการกระจายอำนาจเป็นไปอย่างต่อเนื่อง 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานผู้ปฏิบัติ ทำหน้าที่ด้านการจัดบริการสาธารณะ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการ 3) ประชาชน จะต้องตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ในการปกครองท้องถิ่นโดยจะต้องมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นทุกขั้นตอน (วนิชฐา ปาทาน, 2554, หน้า 1)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง นโยบายการบริหารงานภายในท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ก็คือ การที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่น มีการอยู่ดีกินดี มีน้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี มีความปลอดภัยในการสัญจรไปมา และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งถือปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล คือ “การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชน” ซึ่งในภาระหน้าที่เหล่านี้ถือเป็นภารกิจหลักที่หน่วยงานเทศบาล ให้ความสำคัญ ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแกนสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของงานให้เกิดขึ้นอย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ (วนิชฐา ปาทาน, 2554, หน้า 1)

เทศบาลถือว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในเขตชุมชนที่มีความเจริญและใช้ในการบริหารเมืองเป็นหลัก มีหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งท้องถิ่นได้ขึ้นเป็นเทศบาล โดยพิจารณาจากจำนวนและความหนาแน่นของประชากรในท้องถิ่น ความเจริญทางเศรษฐกิจ พิจารณาจากการจัดเก็บรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด และงบประมาณรายจ่ายในการดำเนินกิจการของท้องถิ่น และความสำคัญทางการเมืองของท้องถิ่น พิจารณาถึงศักยภาพของท้องถิ่นนั้นว่า จะสามารถพัฒนาความเจริญได้รวดเร็วมากน้อยเพียงใด แบ่งออกเป็น เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร มีสภาเทศบาลทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย นายกเทศมนตรีและเทศมนตรี 2 - 4 คน (โกวิท พวงงาม, 2552, หน้า 190 - 193)

นายกเทศมนตรี มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการและบริหารงานในเรื่องเกี่ยวกับสภาเทศบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล การรายงานอำเภอหรือจังหวัดหรือกระทรวงมหาดไทยแล้วแต่กรณี มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะเทศมนตรี ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ท้องถิ่นเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (โกวิท พวงงาม, 2552, หน้า 198)

จากรายงานสรุปผลการดำเนินงานประจำปีของสำนักงานเทศบาลตำบลกกโก พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก ไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม และโครงการต่างๆ ที่ทางเทศบาลตำบลกกโก จัดขึ้น โดยไม่ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงว่ามาจากการดำเนินงาน หรือการบริหารงานของคณะผู้บริหาร หรือนายกเทศมนตรีผิดพลาดหรือไม่ อย่างไร (เทศบาลตำบลกกโก, 2555, หน้า 10 - 12)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลภาวะผู้นำ ตำบลบุคลิภาพ ด้านการบริหาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และ ด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อศึกษาถึงความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก ถึงคุณลักษณะของนายกเทศมนตรี ที่ตนเองพึงประสงค์ ซึ่งเป็นผู้นำของเทศบาล เพื่อการพัฒนาตนเองและสร้างคุณลักษณะในด้านต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานในเทศบาล ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน อันจะส่งผลถึงการได้รับความเชื่อถือ ความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นในการบริหารงานของเทศบาล ตลอดจนการได้รับความร่วมมือในโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาลอย่างเต็มที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชนและประชาชนอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลกกโก

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำนวน 6,388 คน (เทศบาลตำบลกกโก, 2555, หน้า 9 - 10)
2. เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างจึงใช้สูตรของยามาเน (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.05 (กาสิ๊ก เตชะชั้นหมาก, 2553, หน้า 93 - 96) ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 376 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากกรอบแนวคิด โดยนำตัวแปรแต่ละตัวมาสร้างเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลกกโก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) (กาสิ๊ก เตชะชั้นหมาก, 2553, หน้า 134 - 136) 5 ระดับ

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8922 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ระบบประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งสถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าเอฟ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์

4. ผลการวิจัย

การวิจัยคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
- 1.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 31 - 50 ปี
- 1.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับสูงกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- 1.4 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน
- 1.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลกกโก มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการบริหาร ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม และด้านมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านบุคลิกภาพ

คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านบุคลิกภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีความขยันขันแข็งในการปฏิบัติงาน และมีกิริยา วาจาสุภาพ

2.2 ด้านการบริหาร

คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีวิสัยทัศน์ชัดเจนในการบริหารงาน วางแผนโครงการสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน และเป็นผู้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านภาวะผู้นำ

คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทันสมัยทันเหตุการณ์ และมีทักษะการตัดสินใจที่ดี

2.4 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต เรื่องเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และมีความยุติธรรม

2.5 ด้านมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้ร่วมงานหรือหน่วยงานจัดขึ้น และได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงานในการขอคำปรึกษา

3. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ปรากฏผล ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในคุณลักษณะนายกเทศมนตรีในภาพรวม และในรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความพึงพอใจในคุณลักษณะนายกเทศมนตรีในภาพรวม และในรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจในคุณลักษณะนายกเทศมนตรีในภาพรวม และในรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความพึงพอใจในคุณลักษณะนายกเทศมนตรีในภาพรวม และในรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 จำแนกตามมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโก พบว่า ประชาชนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโกแตกต่างกันมีความพึงพอใจในคุณลักษณะนายกเทศมนตรีภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายด้านแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านภาวะผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, ด้านการบริหาร และด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านคุณธรรมและจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3.5.1 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำแนกตามมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโก ในด้านการบริหาร พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3.5.2 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำแนกตามมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโก ในด้านภาวะผู้นำ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3.5.3 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำแนกตามมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโก ในด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3.5.4 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำแนกตามมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโก ในด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ดังนี้ 1) ระหว่างกลุ่มมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโก น้อยกว่า 5 ปี กับกลุ่มมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโก มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

3.5.5 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี จำแนกตามมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลลกโก ในด้านภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ปรากฏผล ดังนี้

1. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านบุคลิกภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประวิทย์ ศรีศักดิ์ (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ของประชาชนในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี จากผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ของประชาชนในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านบุคลิกภาพ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน สังข์ทอง (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำชุมชนที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำเย็น อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง จากผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำชุมชนที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำเย็น อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ด้านบริหาร ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

3. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรากร ศรีภพ (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก

4. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุญญาพัฒน์ อุบล (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเมืองพิทยาในทัศนคติของประชาชนเขตเมืองพิทยา จากผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเมืองพิทยาในทัศนคติของประชาชนในเขตเมืองพิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้งหมดเช่นเดียวกัน ได้แก่ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม

5. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติสุตา พิมพ์บำรุงธรรม (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนในเขตตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ระดับมาก ในด้านมนุษยสัมพันธ์

6. การเปรียบเทียบคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี พบว่า เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลกกโก แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรากร ศรีภพ (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการศึกษาพบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานภาพสมรส อายุ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เป็นรายด้านจำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านการบริหาร 3) ด้านภาวะผู้นำ 4) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์

1. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านบุคลิกภาพ ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้น คุณลักษณะสำคัญของนายกเทศมนตรี ควรเป็นผู้ที่มีการแต่งกายดี หน้าที่ การพูดจาดี การวางท่าทางดี ประพฤติตนดี มีศีลธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรม มีไหวพริบปฏิภาณ มีความสามารถในการปรับตัว มีความตื่นตัว มีความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี มีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีการควบคุมและสมดุลของอารมณ์ และความเป็นอิสระไม่ยึดติด ซึ่งตั้งที่กล่าวมานั้นสามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาได้

2. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านการบริหาร ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือ มีวิสัยทัศน์ชัดเจนในการบริหารงาน ดังนั้น คุณลักษณะที่นายกเทศมนตรีพึงมีได้แก่ การวางแผนและการตัดสินใจโครงการของเทศบาล การจัดการติดตามโครงสร้างของเทศบาลและการจัดการบุคคลให้เหมาะสมตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ และมีการกำหนดนโยบายในการบริหารงานให้ชัดเจนเปิดรับความคิดเห็นต่างๆ มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับงาน และส่งเสริมให้บุคลากรแสดงความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่

3. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านภาวะผู้นำ ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือ มีความสามารถในการบริหารจัดการ ดังนั้น ลักษณะของภาวะผู้นำที่นายกเทศมนตรีพึงมีได้แก่ การจูงใจประชาชนให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการของเทศบาล การควบคุมและประสานกิจกรรมของประชาชนและเทศบาลให้เป็นไปตามเป้าหมาย การได้รับการยอมรับนับถือจากประชาชนและหน่วยงานอื่นๆ การให้คำแนะนำกับประชาชน การพบปะพูดคุยเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารหรือทำความเข้าใจร่วมกัน มีความคิดริเริ่มในโครงการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชน และได้รับความเชื่อถือในการปฏิบัติงานร่วมกัน และมีการใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างคุ้มค่า

4. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต ดังนั้นคุณลักษณะที่นายกเทศมนตรีพึงมีได้แก่ มุ่งมั่นกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ปฏิบัติงานและตัดสินใจภายใต้ความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และระเบียบปฏิบัติขององค์กร รวมทั้งการคำนึงถึงความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อองค์กร และไม่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดโดยเจตนาหรือหลอกลวงผู้อื่นโดยการบิดเบือนสารสนเทศ ไม่พูดเกินความจริงหรือพูดความจริงบางส่วน เลือกรูปปฏิบัติหรือจะเว้นปฏิบัติ หรือโดยวิธีการอื่น

5. คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด คือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ดังนั้น คุณลักษณะที่นายกเทศมนตรีพึงมีได้แก่ มีจิตใจกว้างขวาง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยิ้มแย้มแจ่มใสกับบุคคลอื่นตลอดเวลา ให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ เต็มใจทำงานร่วมกับผู้อื่นและสังคม มีน้ำใจ เต็มใจ ยินดีที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับประชาชน ชุมชนและองค์กรต่างๆ อาสาช่วยเหลืองานเมื่อต้องการความช่วยเหลือ ร่วมแสดงความคิดเห็นกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามโอกาสและความเหมาะสม ให้ความเป็นเพื่อนและคบหาสมาคมกับทุกคนด้วยความเต็มใจและบริสุทธิ์ใจ เข้าใจอุปนิสัยใจคอของทุกคนที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยด้านปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะนายกเทศมนตรีที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

2. ควรศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลกกโก อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เพิ่มเติม

7. เอกสารอ้างอิง

- กาสัก เต๊ะซันหมาก. (2553). หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เกียรติสุดา พิมพ์บำรุงธรรม. (2554). คุณลักษณะผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของ ประชาชนในเขตตำบลกะบกเตี้ย อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. จุฬา เทียนไทย. (2548). การจัดการ : มุมมองนักบริหาร. กรุงเทพฯ : เอ็ม เอช พรินติ้ง.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2552). การปกครองท้องถิ่นไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- เทศบาลตำบลลวกโก. (2555). แผนพัฒนาเทศบาล 3 ปี 2555-2557. ลพบุรี : ผู้แต่ง.
- ปัญญาพัฒน์ อุบล. (2549). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเมืองพัทยาในทัศนคติของประชาชนในเขตเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประวิทย์ ศรีศักดิ์. (2554). คุณลักษณะของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่พึงประสงค์ ของประชาชนในตำบลมดแดง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี. ลพบุรี :มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ยุพิน สังข์ทอง. (2552). คุณลักษณะผู้นำชุมชนที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังน้ำเย็น อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วิษฐา ปาทาน. (2554). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศมนตรีเมืองตาคลีตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วรกร ศรีภพ. (2553). คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

ผู้ศักดิ์ คชฤทธิ์¹ ดร.อริษา ลิ้มกิติศุภสิน² และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีนทิพย์ ภู่อาลี³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านหมอ ตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีระดับค่าความเชื่อมั่น 0.771 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าเอฟ การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความคิดเห็น รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการติดตามประเมินผล

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน

1. บทนำ

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 10 แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน มาตรา 78 ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

การให้บริการสาธารณะของรัฐในแต่ละท้องถิ่นจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน ดังนั้นแนวทางการปกครองส่วนท้องถิ่นแบบกระจายอำนาจ จึงเป็นทางเลือกที่เหมาะสมในการจัดการบริการสาธารณะ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามารับผิดชอบ เพื่อที่จะได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ และยังสามารพัฒนาท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของประชาชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องมีการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้ทันสมัยและต่อเหตุการณ์ เพื่อที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองและเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้

มากที่สุด จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน การตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจในการพัฒนาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องได้รับการถ่ายโอนภารกิจจำนวนมาก โดยรัฐบาลต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเสรีภาพ

ในการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเกิดขึ้นได้นั้น ประชาชนจะต้องเกิดความสนใจร่วมกัน มีเป้าหมายตรงกันและต้องการการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกัน รวมทั้งเห็นคุณค่าของสิ่งที่จะทำในเบื้องต้นร่วมกัน การที่คนจะรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเป็นการมีส่วนร่วมเชิงเป้าหมาย การมีส่วนร่วมเองก็เป็นเครื่องมือที่ทำให้บรรลุเป้าหมายได้เช่นกัน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมตั้งแต่การคิดโครงการ กิจกรรม โดยเริ่มค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินงาน ระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุปผล ติดตามประเมินผล รับผิดชอบที่เกิดร่วมกัน (สัมพันธ์ เตชะอริก, และคนอื่นๆ, 2548, หน้า 113 - 114)

เทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีอำนาจและหน้าที่ในการตัดสินใจในการบริหารงานเทศบาล เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่กำหนดไว้ แต่การปฏิบัติงานบางอย่างยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบล บ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการด้านสาธารณะร่วมกับเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้วยการให้ข้อมูลด้านปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน ตลอดจนตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่ให้เกิดการทุจริต เพื่อให้มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐบาลและความต้องการของประชาชน แต่หากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นก็จะทำให้การปฏิบัติงานไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนได้

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ จึงถือว่าเป็นพื้นฐานการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าทางเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ได้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่จริงๆ แล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนบางกลุ่มยังไม่แสดงถึงความร่วมมือการปฏิบัติตามติดตามโครงการต่างๆ ที่ผ่านมา เทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จึงได้พยายามเน้นการบริหารงานที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อลดผลกระทบและเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน แต่ในปัจจุบันประชาชนยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี สาเหตุที่สนใจศึกษาเนื่องจากตัวผู้วิจัยทำงานอยู่ที่เทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ต้องการทราบว่ายังมีปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากสาเหตุใด เพื่อที่จะได้นำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพ ตรงต่อความต้องการของประชาชนและการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอ บ้านหมอ จังหวัดสระบุรี

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านหมอ ตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 2,535 คน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านหมอ, 2555)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน (finite population) ใช้สูตรการคำนวณขนาดของประชากรของยามานะ (Yamane) ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง และได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 หรือ ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 346 คน (กาสัท เตชะชนหมาก, 2553, หน้า 95) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประกอบในการสร้างเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหา และโครงสร้างแบบสอบถามออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาล ตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี โดยคำถามมี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความคิดเห็น 2) ด้านการตัดสินใจ 3) ด้านกิจกรรมการพัฒนา 4) ด้านการติดตามประเมินผล

สำหรับลักษณะของแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยแบ่งระดับการวัดออกเป็น 5 ระดับ

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบค่าเอฟ การทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

4. ผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31 - 45 ปี ระดับมัธยมศึกษา อาชีพบริษัท/เอกชน รายได้ 10,001 - 15,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความคิดเห็น รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการติดตามประเมินผล และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านความคิดเห็น

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านความคิดเห็น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ร่วมวางแผนเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมสาธารณะที่ชุมชนจัดขึ้น รองลงมาคือ ร่วมเสนอความต้องการของชุมชนต่อเทศบาล ในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนต่อเทศบาลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน

2.2 ด้านการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ร่วมกำหนดนโยบายการพัฒนาเทศบาล ในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล รองลงมาคือ ร่วมจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม / โครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือร่วมคัดเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล

2.3 ด้านกิจกรรมการพัฒนา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ได้ร่วมกิจกรรมสาธารณะที่ชุมชนจัดขึ้น รองลงมาคือ ได้พัฒนาท้องถิ่นโดยบริจาค เงิน วัสดุ สิ่งของ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือสนับสนุนแรงงานของท่านเพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ตามโครงการของเทศบาล

2.4 ด้านการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ได้เข้าไปติดตามการจัดกิจกรรมของเทศบาล รองลงมาคือ ได้เข้าไปตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือได้เข้าไปประเมินผลของงานและโครงการต่างๆ ของเทศบาล

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ซึ่งสถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป วิเคราะห์โดยหาความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) และค่าเอฟ (F - test) เมื่อพบระดับนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

3.1 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนาและด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบล บ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอ บ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความคิดเห็น รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ ซีระพันธ์ จิตผล (2550, หน้า 13) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน โดยการเปิดโอกาสของหน่วยงานภาครัฐ ให้ประชาชนเหล่านี้ได้ร่วมคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาในกิจการต่างๆ ขององค์กร การเข้ามาร่วมรับผิดชอบเพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กรเพื่อให้บรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ จากความหมายที่ได้กล่าวมาในข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม คือ ทรัพยากรในการบริหารที่เป็นส่วนของบุคคลในแต่ละระดับการปฏิบัติมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน การจัดองค์กร การสั่งการ และควบคุมการปฏิบัติในแต่ละส่วนอย่างเต็มความสามารถ ทั้งในทิศทางเพื่อการปฏิบัติด้านเดียว หรือการนำเสนอซึ่งความคิดเห็นในการดำเนินการตามกระบวนการนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา เทียมพลู (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วม ในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ ด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุม ประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการ หรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงานประชาชนร่วมออกแรงงาน บริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านความคิดเห็น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ร่วมวางแผนเกี่ยวกับงานหรือกิจกรรมสาธารณะที่ชุมชนจัดขึ้น เนื่องจากกิจกรรมสาธารณะเป็นกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น จึงทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้านความคิดเห็นมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ คารม คำพิฑูรย์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพระยี่น อำเภพระยี่น จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า การบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรากฏว่าด้านคณะกรรมการวางแผน ด้านการประสานงาน ด้านการให้ความสำคัญและยอมรับนับถือ ด้านการให้ความรู้ความเข้าใจ ด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านการเอื้ออำนวย ส่งเสริม สนับสนุน มีความสัมพันธ์ในระดับมาก กับการมีส่วนร่วมของประชาชนปัญหาในการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีการเสนอแนะมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ วัตถุประสงค์ของการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขที่มากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง

1.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ร่วมกำหนดนโยบายการพัฒนาเทศบาล ในการประชุมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล เนื่องจากเทศบาลได้เปิดโอกาสให้ตัวแทนชุมชนเข้าประชุม เพื่อกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา เทียมพูล (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ ด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุม ประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการ หรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงานประชาชนร่วมออกแรงงาน บริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ด้านกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ได้ร่วมกิจกรรมสาธารณะที่ชุมชนจัดขึ้น เนื่องจากประชาชนทราบปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างถูกต้อง จึงทำให้กิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักฉิรา ปกป้อง (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภค้ำเขื่อนแก จังหวัดยโสธร โดยได้ศึกษา 6 ด้าน คือ ด้านการร่วมคิด ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการร่วมตรวจสอบผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและราย

ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนที่มีความแตกต่างในเรื่องวุฒิการศึกษาและอาชีพ จะมีความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่าง แต่ประชาชนที่มีรายได้ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภรณ์ วัชระ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนในตำบลวังตะเคียนมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง คือ มีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณาโครงการ

1.4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด คือ ได้เข้าไปติดตามการจัดกิจกรรมของเทศบาล เนื่องจากเทศบาลจัดกิจกรรมให้ประชาชนเข้าร่วมมากมาย และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน จึงทำให้การติดตามประเมินผลของประชาชนส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมมากที่สุด ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาภรณ์ วัชระ (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลวังตะเคียน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนในตำบลวังตะเคียนมีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการดำเนินงานด้านที่มีส่วนร่วมน้อย คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและประเมินผล และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย รัตนภาสกร (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนด้าน การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางนาง อำเภอบางทอง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด กล่าวคือ มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมประชุมอยู่ในระดับน้อย กล่าวคือ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าร่วมประชุมอยู่ในระดับน้อย การร่วมพิจารณาโครงการอยู่ในระดับน้อย การร่วมดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย การร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด และการร่วมประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบล บ้านหมอ อำเภอบ้านหมอ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน และงานวิจัยของ อนุชา เทียมพลู (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วม มากที่สุด คือ ด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุม ประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการ หรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงานประชาชนร่วมออกแรงงาน บริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อยู่ในระดับน้อย (48.7%) ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (58.1%) ส่วนด้านความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (82.3%) ส่วนด้านทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับเชิงบวก (52.0%) และด้านความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (73.5%) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและปัจจัยที่ทำให้ประชาชน มีส่วนร่วม ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อยู่ในระดับน้อย (48.7%) ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (58.1%) ส่วนด้านความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (82.3%) ส่วนด้านทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับเชิงบวก (52.0%) และด้านความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (73.5%) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและปัจจัยที่ทำให้ประชาชน มี ส่วนร่วม ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ ด้านกิจกรรมการพัฒนาและด้านการติดตามประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชา เทียมพลู (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของ

องค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยรวมมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการประชุม รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินงาน โดยในด้านการประชุม ประชาชนเคยอภิปราย หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยในด้านการตัดสินใจ ประชาชนเคยร่วมเป็นกรรมการ หรือร่วมคัดเลือกผู้แทนประชาคมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบล เพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และในด้านการดำเนินงานประชาชนร่วมออกแรงงาน บริจาคเงิน สิ่งของช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า อาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

6. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่าในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อำเภอบ้านมิ่ง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองกิว อยู่ในระดับน้อย (48.7%) ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (58.1%) ส่วนด้านความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (82.3%) ส่วนด้านทัศนคติของประชาชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับเชิงบวก (52.0%) และด้านความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (73.5%) ส่วนปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและปัจจัยที่ทำให้ประชาชน มี ส่วนร่วม ได้แก่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และความเชื่อถือในตัวผู้นำของประชาชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล และความคาดหวังในผลประโยชน์ของประชาชนที่จะได้รับจากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารงานเทศบาลตำบล บ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านความคิดเห็น พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชนต่อเทศบาลในการประชุมประชาคมหมู่บ้าน ดังนั้น ควรมีการกระจายอำนาจให้ประชาชนในตำบลเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาและสนองตอบ ความต้องการของชุมชน ตำบล หมู่บ้าน ให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบและเสนอความคิดเห็น

2. ด้านการตัดสินใจ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือร่วมคัดเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล ดังนั้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชน เพื่อร่วมกันพิจารณา

คัดเลือกกิจกรรมเพื่อดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาล พิจารณาความเชื่อมโยงของกิจกรรมในด้านกระบวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงาน

3. ด้านกิจกรรมการพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการสนับสนุนแรงงานของประชาชน เพื่อใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ตามโครงการของเทศบาล ดังนั้น ควรมีกิจกรรมการพัฒนาสาธารณะประโยชน์ตามโครงการของเทศบาล โดยอาจเป็นการร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน และประชาชน

4. ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือได้เข้าไปประเมินผลของงานและโครงการต่างๆ ของเทศบาล ดังนั้นเทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปประเมินผลของงานและโครงการต่างๆ ของเทศบาล การติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ในแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง และตรงประเด็นมากที่สุด

7. เอกสารอ้างอิง

- กาสัก เตชะขันหมาก. (2553). หลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุริยาสาส์น.
- คารม คำพิฑูรย์. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพระยีน อำเภอพระยีน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระพันธ์ จิตผล. (2550). ความหมายของการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: เอช.เอ็น. กรุ๊ป.
- สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลบ้านหม้อ. (2555). จำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านหม้อ อำเภอบ้านหม้อ จังหวัดสระบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป. สระบุรี : ผู้แต่ง.
- อนุชา เทียมพลู. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

กิตติพนธ์ ยิ้มพงษ์¹ รศ.ดร.กวี ศิริโกคาภิรมย์² และ ผศ.ดร.ปัญญา อนันตธนาชัย³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.921 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การทดสอบค่าที วิเคราะห์โดยหาความแปรปรวนทางเดียว และ ค่าเอฟ เซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ผลงาน ด้านภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบล และด้านภาพลักษณ์การให้บริการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านภาพลักษณ์ผู้บริหาร

2. เปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของไทยที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อกระจายอำนาจการปกครอง (decentralization) ให้ประชาชนในท้องถิ่นระดับตำบลที่เป็นเขตชนบทอันเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้มีโอกาสเรียนรู้การแก้ไขปัญหาและการสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง (political participation) หรือที่เรียกกันว่า ปกครองตนเอง (local self government) ตามระบอบประชาธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ชนบทมากที่สุด เมื่อเป็นเช่นนั้น ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง กล่าวคือมีเจ้าหน้าที่มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในตำบล มีการดำเนินงานโดยประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดทิศทาง

และวางแผนพัฒนาตำบลกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแล้วการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลก็ย่อมที่จะสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบลได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบล และรู้สึกตัวว่ามีความผูกพัน มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกันอาศัย ซึ่งเป็นสร้างพลเมืองที่มีความรับผิดชอบให้แก่ประเทศชาติโดยส่วนรวม (สุวรรณ พิณตานนท์, 2546, หน้า 1)

ภาพลักษณ์ (image) เป็นสิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องสร้างให้เกิดขึ้นจากความประทับใจอย่างแท้จริง (true impression) ของบุคคล ภาพลักษณ์ที่บุคคลหรือประชาชนมีต่อองค์กรหรือสถาบันจะเป็นไปอย่างไรนั้นต้องขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับด้วย และสิ่งเหล่านี้จะก่อตัวขึ้นเป็นความประทับใจ ซึ่งอาจจะมีความประทับใจที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ สุดแล้วแต่พฤติกรรมหรือการกระทำขององค์การบริหารส่วนตำบล การประชาสัมพันธ์จึงมีหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการสร้างภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นงานที่ต้องมีการกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อให้ภาพลักษณ์ที่แท้จริง (true image) ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นในความรู้สึกและนึกคิดจิตใจของประชาชน และการสร้างภาพลักษณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องอาศัยข้อมูลข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์อย่างเพียงพอแก่ประชาชน เช่น ภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องการจะต้องมี “ความซื่อสัตย์ มั่นคง บริหารดี และริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ด้วยความสามารถและมีวิสัยทัศน์ที่ดี” องค์การบริหารส่วนตำบลต้องประพฤติปฏิบัติแล้วนำเสนอภาพลักษณ์ดังกล่าวแก่ประชาชน และสร้างภาพลักษณ์นี้ให้เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบและเกิดความประทับใจ นิยมชมชอบ ในตัวองค์การบริหารส่วนตำบล การประชาสัมพันธ์ที่ดีนั้นจะต้องสร้างภาพลักษณ์ที่แท้จริง (true image) ตามที่ตนประสงค์ให้เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชน เพื่อให้เกิดความประทับใจ (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2552, หน้า 3)

ปัจจุบันภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบลโพทรวมถูกมองจากประชาชนเนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผู้บริหารใกล้ชิดมาวาระ จึงทำให้ภาพลักษณ์ผู้บริหารถูกมองว่า เป็นผู้มีอิทธิพลในการปฏิบัติงาน มีการดำเนินงานในทางที่ส่อการทุจริตมากขึ้น ใช้อำนาจในทางที่ผิด คิดถึงแต่ผลประโยชน์ส่วนตัว รับผิดชอบเพียงตัวเองซึ่งสิ่งดังกล่าวส่งผลให้กับ การปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบลทำให้ต้องทำตามนโยบายของของผู้บริหาร ทำให้พนักงานขาดหลักธรรมาภิบาล คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า จึงส่งผลให้การบริการกับประชาชน และทำให้ผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ภาพลักษณ์จะถูกมองเปลี่ยนไป

ด้วยเหตุนี้ การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีจึงถูกนำมาใช้เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องถึงความจำเป็นโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ให้สามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารเอาใจใส่บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน แต่ทางกลับกันถ้าประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารท้องถิ่นอาจทำให้ผู้บริหารงานในตำบลไม่สนใจในการบริหารงานเท่าที่ควร เห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ก็จะทำให้เกิดผลเสียหายต่อองค์การบริหารส่วนตำบลและต่อภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2552, หน้า 3)

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ถึง ภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนะของประชาชน โดยมุ่งศึกษาวิเคราะห์ถึงกรณีการปกครองส่วนตำบลโพทรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยเป็นรวมการศึกษาถึงภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านภาพลักษณ์ผู้บริหาร ภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบล ภาพลักษณ์การให้บริการ และภาพลักษณ์ผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าในทัศนะของประชาชนมองอย่างไรเพื่อที่จะได้นำเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขไปทำการปรับปรุงเพื่อทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วน

ตำบลสะดวกและรวดเร็วตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อที่ประชาชนจะมองภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบลในเชิงบวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ดีขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาในครั้งนี้คือประชาชนเฉพาะที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลโพกรวมจำนวน 7 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 3,651 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม, 2556)
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างประชาชนตำบล โพกรวม จำนวน 7หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 361 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 5

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเปรียบเทียบทัศนะของประชาชนที่มีต่อภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านผู้บริหาร ด้านพนักงานส่วนตำบล ด้านการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล และด้านผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ และมีเกณฑ์การให้คะแนนระดับทัศนะที่มีต่อภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (กองขวัญ ไสยวิริยะ, 2545, หน้า 33)

- 5 หมายถึง ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์มากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์มาก
- 3 หมายถึง ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์ปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์น้อย
- 1 หมายถึง ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์น้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยหาค่าความถี่ (frequency distribution) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วใช้สถิติการทดสอบค่าที่ (t – test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป วิเคราะห์โดยหาความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) และค่าเอฟ (F-test) เมื่อพบระดับนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ ดังนี้

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 55 ปี มีการศึกษา ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปี

2. ภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านภาพลักษณ์ผู้บริหาร 2) ด้านภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบล 3) ด้านภาพลักษณ์การให้บริการ และ 4) ด้านภาพลักษณ์ผลงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านภาพรวม

การวิเคราะห์ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ผลงาน ด้านภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบล และด้านภาพลักษณ์การให้บริการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านภาพลักษณ์ผู้บริหาร

2.2 ด้านภาพลักษณ์ผู้บริหาร

การวิเคราะห์ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพลักษณ์ผู้บริหาร พบว่า ระดับระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ 1) เป็นผู้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน 2) มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และ 3) มีเกียรติเป็นที่ยอมรับของชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ส่งเสริมความสามัคคีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างมั่นใจ

2.3 ด้านภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบล

การวิเคราะห์ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบล พบว่า ระดับระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ 1) มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างซื่อสัตย์ สุจริต 2) คำเนิ่งถึงความต้องการ และ 3) เป้าหมายขององค์กรและส่วนรวม และสามารถแก้ไขปัญหาการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ตามอำนาจหน้าที่

2.4 ด้านภาพลักษณ์การให้บริการ

การวิเคราะห์ระดับทัศนคติต่อภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอ เมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพลักษณ์การให้บริการ พบว่า ระดับระดับทัศนคติต่อภาพลักษณ์โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ 1) แผนงาน โครงการ เป็นไปตามต้องการของประชาชน 2) ท่านพอใจต่อแผนงานโครงการต่างๆ ที่ดำเนินการ 3) ให้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก และให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็วไม่ยุ่งยาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ให้บริการด้วยความเป็นธรรม เสมอภาค

2.5 ด้านภาพลักษณ์ผลงาน

การวิเคราะห์ระดับทัศนคติต่อภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอ เมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพลักษณ์ผลงาน พบว่า ระดับระดับทัศนคติต่อภาพลักษณ์ของโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D.= 0.82) และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรกที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ สามารถเข้าตรวจสอบการทำงานได้ทุกชั้นตอน ($\bar{X} = 3.74$, S.D.= 0.91) ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ มีระเบียบวินัย และมีการปกครองภายใต้กฎหมาย ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.84) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บริการด้วยความเต็มใจ พร้อมปรับปรุงแก้ไขงานได้ทันเวลาที่ ($\bar{X} = 3.48$, S.D.= 0.86)

3. การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

3.1 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาพลักษณ์ผู้บริหาร ด้านภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบลและด้านภาพลักษณ์การให้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

1.1 ภาพลักษณ์ผู้บริหาร พบว่า ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มากที่สุด คือ เป็นผู้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เนื่องจาก ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคนในท้องถิ่น จึงทำให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้ดี สอดคล้องกับทวนธง สุเทพสังข์เพชร (2543, หน้า 92) ได้กล่าวว่า ภาพลักษณ์ของผู้บริหารมืออาชีพ คือ ผู้บริหารมืออาชีพในยุคโลกาภิวัตน์ที่ต้องทำการแข่งขันกับผู้บริหารนั้น ควรเป็นผู้บริหารที่สามารถพิสูจน์ตัวเองไว้ว่า เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์ มีความชำนาญและมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานให้ลุล่วงไปด้วยแรงสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้ร่วมงาน ดังนั้นผู้บริหารมืออาชีพควรมีภาพลักษณ์ (image) ของการเป็นผู้นำ (leader) ที่ทำให้ผู้อื่นเชื่อถือได้

1.2 ภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบล พบว่า ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มากที่สุด คือ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ อย่างซื่อสัตย์ สุจริต ส่วนตำบลส่วนใหญ่เต็มใจที่ให้บริการและช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มความสามารถ เพราะองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นสอดคล้องกับงานวิจัยของพอลใจ เงินศิริ (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของธนาคารกรุงศรีอยุธยาจำกัด (มหาชน) ในสายตาของลูกค้าในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยที่สำคัญต่อการใช้บริการสำหรับพนักงานคือการเอาใจใส่ในการบริหารที่ดี

1.3 ภาพลักษณ์การให้บริการ พบว่า ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มากที่สุด คือ แผนงาน โครงการ เป็นไปตามต้องการของประชาชน เนื่องจาก การให้บริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการให้บริการแบบไม่หวังผลกำไร การบริการจึงเป็นในลักษณะการให้ความช่วยเหลือ โดยการให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ให้ประชาชนมีส่วนร่วม จึงทำให้แผนงาน โครงการ เป็นไปตามต้องการของประชาชน สอดคล้องกับประสิทธิ์ พรหมพิสุทธ์ (2540, หน้า 75) ได้กล่าวว่า การบริการที่ดี คือ การให้ ความช่วยเหลือ เกื้อกูลและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจรักใคร่ และศรัทธาต่อการให้บริการนั้น ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติจะต้องให้ความร่วมมือ พัฒนาการบริการให้เกิดความก้าวหน้า และมั่นคง โดยหาวิธีการให้บริการแก่ผู้มาติดต่อให้เกิดความรวดเร็วถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอนและเป็นไปตามความเสมอภาค

1.4 ภาพลักษณ์ผลงาน พบว่า ระดับทัศนะต่อภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มากที่สุด คือ สามารถเข้าตรวจสอบการทำงานได้ทุกขั้นตอน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็นการสร้าง ความไว้วางใจซึ่งกันและกันสอดคล้องกับ พจน์ ใจชาญสุขกิจ (2548, หน้า 35) ได้ให้ความหมาย ภาพลักษณ์ผลงาน ไว้ว่า เป็นการกระทำที่ตรงไปตรงมา มีการดำเนินการโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาล คือ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซื่อสัตย์ สุจริต เคารพกฎหมาย เป็นการเสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศ เป็นงานที่เกิด

จากเจตนาที่ดีของผู้ประกอบการ เน้นเรื่องของควมมีคุณธรรม เป็นการสร้างประโยชน์ให้กับประชาชน รวมทั้งสังคมโดยรวม เพื่อให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับคุณค่ากับบุคคลผู้มารับบริการด้วย

2. การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โภครวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

2.1 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โภครวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน และงานวิจัยของอัมพร จันทรแก้ว (2540, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์โรงพยาบาลปทุมธานีตามการรับรู้ของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ พบว่า การรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้ให้บริการอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของการที่จะรับรู้ภาพลักษณ์ ยกเว้นด้านการบริการ ความสัมพันธ์ของผู้ใช้บริการ ด้านการทำคุณประโยชน์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้ใช้บริการที่มีการรับข้อมูลข่าวสารของโรงพยาบาล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และจากประเภทบุคลากรที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ภาพลักษณ์แตกต่างกัน ในส่วนของผู้ใช้บริการพบว่า อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และการได้รับข้อมูลข่าวสารของโรงพยาบาลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ภาพลักษณ์ของบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับดี ส่วนภาพลักษณ์ที่คาดหวังอยู่ในระดับดีมาก เมื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของบุคลากรในปัจจุบันและที่คาดหวังพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โภครวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานและงานวิจัย ของสมัยถึก ถนัดสอน (2541, หน้า 22) ได้ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน 14 สิงหาคม 2541 พบว่า ลักษณะทางประชากร ซึ่งได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ของธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากแผนฟื้นฟู ส่วนการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับภาพลักษณ์ของธนาคารเอเชียและธนาคารไทยทศ นอกจากนี้ภาพลักษณ์ของธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากแผนฟื้นฟู ในสายตาของลูกค้าแต่ละธนาคารไม่มีความแตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล โภครวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน สอดคล้องงานวิจัยของตรีงตรา ททรัพย์สงแสง (2542, หน้า 48) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์ในทัศนะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ภูมิหลังของประชาชน กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 25-29 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท และประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับกรมประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง ส่วนภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์นั้นเห็นว่า กรมประชาสัมพันธ์มีภาพลักษณ์ต่างๆ ทั้งในด้านงานบริการ การนำเสนอ บุคลากรหรือผู้บริหาร ออกมาในทางที่ดี ที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอีกทั้งยังมีการเปิดรับข่าวสารผ่านทางสื่อโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงซึ่งเป็นสื่อที่ตรงความต้องการ และต้องการทราบข่าวสารเรื่องการขยายเครือข่ายวิทยุและโทรทัศน์มากที่สุด ข่าวสารที่กลุ่มเป้าหมายได้รับเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนะต่อภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ยกเว้นด้านเพศและอายุที่ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนะต่อภาพลักษณ์กรมประชาสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

2.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของตริงตรา ทรัพย์สังแสง (2542, หน้า 48) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์ในทัศนะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ภูมิหลังของประชาชน กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 25-29 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท และประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับกรมประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง ส่วนภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์นั้นเห็นว่า กรมประชาสัมพันธ์มีภาพลักษณ์ต่าง ๆ ทั้งในด้านงานบริการ การนำเสนอ บุคลากรหรือผู้บริหาร ออกมาในทางที่ดี ที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอีกทั้งยังมีการเปิดรับข่าวสารผ่านทางสื่อโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงซึ่งเป็นสื่อที่ตรงความต้องการ และต้องการทราบข่าวสารเรื่องการขยายเครือข่ายวิทยุและโทรทัศน์มากที่สุด ข่าวสารที่กลุ่มเป้าหมายได้รับเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนะต่อภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ยกเว้นด้านเพศและอายุที่ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนะต่อภาพลักษณ์กรมประชาสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

2.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของตริงตรา ทรัพย์สังแสง (2542, หน้า 48) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์ในทัศนะของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ภูมิหลังของประชาชน กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 25-29 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัท และประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับกรมประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง ส่วนภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์นั้นเห็นว่า กรมประชาสัมพันธ์มีภาพลักษณ์ต่าง ๆ ทั้งในด้านงานบริการ การนำเสนอ บุคลากรหรือผู้บริหาร ออกมาในทางที่ดี ที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอีกทั้งยังมีการเปิดรับข่าวสารผ่านทางสื่อโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงซึ่งเป็นสื่อที่ตรงความต้องการ และต้องการทราบข่าวสารเรื่องการขยายเครือข่ายวิทยุและโทรทัศน์มากที่สุด ข่าวสารที่กลุ่มเป้าหมายได้รับเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ สำหรับการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการศึกษาและอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนะต่อภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ยกเว้นด้านเพศและอายุที่ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนะต่อภาพลักษณ์กรมประชาสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

2.6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวภาพลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านภาพลักษณ์ผู้บริหาร ด้านภาพลักษณ์พนักงานส่วนตำบลและด้านภาพลักษณ์การให้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานและงานวิจัยของอัมพร จันท์แก้ว (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์โรงพยาบาลปทุมธานีตามการรับรู้ของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ พบว่า การรับรู้ภาพลักษณ์ของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับปานกลางส่วนผู้ให้บริการอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบกับความแตกต่างของการที่จะรับรู้ภาพลักษณ์ ยกเว้นด้านการบริการ ความสัมพันธ์ของผู้ใช้บริการ ด้านการทำคุณประโยชน์ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้ใช้บริการที่มีการรับข้อมูลข่าวสารของโรงพยาบาล สภาพแวดล้อมในการทำงาน และจากประเภทบุคลากรที่แตกต่างกัน จะมีการรับรู้ภาพลักษณ์แตกต่างกัน ในส่วนของผู้ใช้บริการพบว่า อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และการได้รับข้อมูลข่าวสารของโรงพยาบาลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ภาพลักษณ์ของบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับดี ส่วนภาพลักษณ์ที่คาดหวังอยู่ในระดับดีมาก เมื่อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ของบุคลากรในปัจจุบันและที่คาดหวังพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล ในทัศนะของประชาชน ตำบล โปกกรวม อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านผู้บริหาร ควรลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน การขัดแย้งอาจมีบ้าง แต่ความขัดแย้งจะต้องเป็นไปในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร และต้องไม่ขัดแย้งจนมากเกินไป เพราะการขัดแย้งจะช่วยให้มีการแข่งขันกันที่ทำงาน ทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น เพื่อลดความขัดแย้งผู้บริหารจึงควรจัดความขัดแย้งโดยการให้มีการกำหนดสายการบังคับบัญชาที่เป็นลำดับชั้น มีการระบุลักษณะของงานที่ทำให้ชัดเจนแน่นอนเลือกคนเข้ามาให้เหมาะสมกับงานที่ทำ พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1.2 ด้านพนักงานส่วนตำบล ควรจัดอบรมให้ความรู้ และปลูกฝังให้พนักงานมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต เพราะข้าราชการควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน และยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล โปกกรวม ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.3 ด้านการให้บริการ ควรจัดทำแผนงาน โครงการ ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

1.4 ด้านผลงาน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทั้งในการการร่วมรับรู้ และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การแจ้งความคิดเห็น การประชาพิจารณ์ หรือ การแสดงประชามติ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความคิดของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับภาพลักษณ์การคอร์รัปชันขององค์การบริหารส่วนตำบลจากมุมมองของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

7. เอกสารอ้างอิง

กองขวัญ ไสยวิริยะ. (2545). **ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้โทรศัพท์สาธารณะ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ตรึงตรา ทวีพงษ์แสง. (2542). **ภาพลักษณ์ของกรมประชาสัมพันธ์ในทัศนะของประชาชนในเขต กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ทวนธง ครุฑจ้อน. (2545). **ภาพลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในทัศนะของประชาชน อำเภอปากแพ จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประสิทธิ์ พรรณพิสุทธิ์ (2540). **อุเมการณ ปณิธาน คุณธรรม ข้าราชการ**. กรุงเทพมหานคร : จีเอส.

พจน์ ใจชาญสุขกิจ.(2548). ยุทธวิธีการสร้างภาพลักษณ์ผู้บริหารด้วยการจัดการสื่อสารและประชาสัมพันธ์.

กรุงเทพมหานคร : ฐานมีเดียเน็ตเวิร์ค.

พอใจ เงินศิริ. (2542). ภาพลักษณ์ของของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ในสายตาลูกค้าในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

วิรัช ฤทธิตันกุล.(2552). การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมัยถึก ถนัดสอน. (2541). ภาพลักษณ์ของธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับผลกระทบจากแผนบูรณาการระบบสถาบันการเงิน

14 สิงหาคม 2541. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณ พิณตานนท์.(2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพมหานคร :

อาสารักษาดินแดน.

องค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม. (2556). แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลโพกรวม **2556**. สิงห์บุรี : ผู้แต่ง.

อัมพร จันท์แก้ว. (2540). ภาพลักษณ์โรงพยาบาลปทุมธานีตามการรับรู้ของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

ชูเกียรติ พันธุ์เกิด¹ ดร.อริษา ลิ้มกิติศุภสิน² และ รศ.เพ็ชรี หมื่นเจริญสุข³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในอำเภอเมืองอ่างทองจังหวัดอ่างทอง จำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8838 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะการบริหาร ตามลำดับ

คำสำคัญ: คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหาร

1. บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มาตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดยบุคคลสำคัญทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการ นักศึกษา ปัญญาชน และประชาชนทั่วไปที่ได้รวมตัวกันเป็น “คณะราษฎร” เพื่อทำการปฏิบัติเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่ระบอบประชาธิปไตย ปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยได้แบ่งรูปแบบการปกครองออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง เป็นการบริหารงานระดับประเทศที่มีรัฐบาลกลางตัวแทนในการบริหาร ส่วนภูมิภาค เป็นการบริหารงานแทนการบริหารงานส่วนกลาง ซึ่งได้แก่ จังหวัด อำเภอ และส่วนท้องถิ่น เป็นการบริหารงานที่เน้นให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล (จิรวัดน์ รจนาวรรณ, 2547, หน้า 247)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการตลอดทั้งโครงการพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

ในด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ในหมวด 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตรา 282 ถึงมาตรา 290 สรุปได้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายนั้น ย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน และการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายและเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการกระจายอำนาจ คือส่วนกลางได้โอนมอบอำนาจระดับหนึ่งไปให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน กิจกรรมที่ท้องถิ่นทำได้ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการพัฒนา และที่ว่า “ปกครองตนเองอย่างอิสระ” นั้น หมายถึง มีอิสระในการตัดสินใจต่างๆ ในการแก้ไขปัญหา หรือการเสริมสร้างสนับสนุนกิจกรรมท้องถิ่น เช่น ออกกฎข้อบังคับ หรือระเบียบต่างๆ มาบังคับประชาชนในเขตการปกครองตนเองได้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีรูปแบบดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. สุขาภิบาล
4. ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นอื่นตามกฎหมายกำหนด ได้แก่

4.1 กรุงเทพมหานคร ซึ่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร บัญญัติไว้ในมาตรา 6 ว่า “ให้กรุงเทพมหานครเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น”

4.2 เมืองพัทยา ซึ่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารเมืองพัทยา บัญญัติไว้ใน มาตรา 7 ว่า “..ให้เมืองพัทยานิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น...” ดังนั้น เมืองพัทยาก็มีเทศบาล มีสุขาภิบาล แต่เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด

4.3 องค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล (ซึ่งเป็นกฎหมายที่ออกมาบังคับใช้ใหม่) ได้กำหนดให้สภาตำบลที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท โดยไม่รวมเงินอุดหนุนจากส่วนกลางติดต่อกัน 3 ปี ให้ยกฐานะขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (provincial administrative organization) เดิมที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 มีวิวัฒนาการมาจากสภาจังหวัด ซึ่งเกิดขึ้นครั้งแรกในปะ พ.ศ. 2476 ให้มีสภาจังหวัด ซึ่งประชาชนเลือกตั้งเข้ามาเป็นตัวแทนทำหน้าที่ให้คำปรึกษา และแนะนำคณะกรรมการจังหวัด สภาจังหวัดขณะนั้น มิได้มีฐานะเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือนิติบุคคล ต่อมา พ.ศ. 2481 ได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พ.ศ. 2481 โดยประสงค์จะให้มีความหมายเกี่ยวกับสภาจังหวัดโดยเฉพาะ แยกต่างจากพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้า และรับผิดชอบการบริหารราชการในจังหวัดโดยตรงแทนคณะกรรมการจังหวัด สภาจังหวัดขณะนั้นจึงกลายเป็นสภาที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด แต่เนื่องจากบทบาทของสภาจังหวัดในฐานะที่เป็นที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดไม่บรรลุผล และเกิดประโยชน์เท่าที่ควร จึงมีความเคลื่อนไหวพยายามปรับปรุงให้สภาจังหวัดมีบทบาทมากยิ่งขึ้น จนกระทั่งปี พ.ศ. 2498 ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ขึ้นบังคับใช้ยังผลให้เกิดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด (เลขา จักรเขียว, 2549, หน้า 2 - 3)

ต่อมามีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 การมีพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 เกิดจากแรงกดดันจากการรวมตัวของสหพันธ์องค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ และผลกระทบจากพระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่มีการประกาศยกฐานะสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทับซ้อนกับองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นต้น นอกจากนี้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ได้แยกข้าราชการส่วนภูมิภาคออกจากฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (ซึ่งเดิมผู้ว่าราชการจังหวัดเคยดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด) มาให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้เลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร (โกวิทย์ พวงงาม, 2543, หน้า 99)

ภายหลังพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 35 บัญญัติให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

หมวด 2 มาตรา 9 สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่ มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว จะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา หรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง จังหวัดใดมีราษฎรไม่เกินห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ยี่สิบสี่คน จังหวัดใดมีราษฎรเกินห้าแสนคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านคนแต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สามสิบหกคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินหนึ่งล้านห้าแสนคนแต่ไม่เกินสองล้านคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สี่สิบสองคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินสองล้านคนขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ สี่สิบแปดคน

ในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคน เมื่อรวมจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากแต่ละอำเภอแล้ว จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ตามวรรคสาม ให้ดำเนินการดังนี้ เอาจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะพึงมีได้ไปหารจำนวนราษฎรทั้งจังหวัด ได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือเป็นเกณฑ์สำหรับคำนวณสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มขึ้น โดยอำเภอใดมีจำนวนราษฎรมากที่สุดให้อาเภอนั้นมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มขึ้นหนึ่งคน แล้วเอาผลลัพธ์ดังกล่าวหักออกจากจำนวนราษฎรของอำเภอนั้น เหลือเท่าใดให้ถือเป็นจำนวนราษฎรของอำเภอนั้นในการพิจารณาเพิ่มสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ยังขาดจำนวนอยู่ และให้กระทำดังนี้ต่อไป จนได้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครบจำนวน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง มีความสนใจที่จะศึกษา คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง กรณีศึกษา พื้นที่อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยมีความคาดหวังว่า ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ

ผู้ที่ต้องการเข้ามาทำหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ต้องการสร้างคุณลักษณะดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารให้มีคุณภาพ และมาตรฐานเหมาะสมตามความมุ่งหมาย

2. วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

เพื่อศึกษาคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่มีชื่อในทะเบียนบ้านในพื้นที่อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง จำนวน 41,140 คน (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดอ่างทอง, 2555)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง จำนวน 41,140 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของยามาเน (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 397 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทคำถามปลายปิด (close form) ลักษณะเป็นตัวเลขวามาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) มีทั้งหมด 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการศึกษาคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ในด้านต่างๆ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) โดยแบ่งระดับของการวัดเป็น 5 ระดับ คือ

5 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยหาค่าความถี่ (frequency distribution) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนที่ได้มาจากแบบสอบถามที่วัดคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความคิดเห็นของประชาชน ในพื้นที่อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง โดยมีการแปลความหมายของคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ และแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00 – 1.49 หมายถึง คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

การวิจัยคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.20 และลำดับสุดท้ายคือ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.80

2) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.30 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.50 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.20 รองลงมาคือ รองลงมาคือ อายุสูงกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.00 และลำดับสุดท้ายคือ อายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.00

3) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 42.80 รองลงมาคือ การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 18.60 รองลงมาคือ การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 17.10 รองลงมาคือ การศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12.10 และลำดับสุดท้ายคือ มีการศึกษาระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 9.30

4) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 27.20 รองลงมาคือ มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12.10 รองลงมาคือ มีอาชีพบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 10.10 รองลงมาคือ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 8.30 และลำดับสุดท้ายคือ มีอาชีพพนักงานเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.80

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะการบริหาร ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านภาวะผู้นำ

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ทักษะในการประสานงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลภายนอก รองลงมาในเรื่องการพูดจาชัดเจน มีหลักการ และเหตุผล รองลงมาในเรื่องเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือ และนำเลื่อมใสศรัทธา

2.2 ด้านความรับผิดชอบ

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ มีความเพียร ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ รองลงมาในเรื่องมีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ รองลงมาในเรื่องเป็นตัวแทนของประชาชนในการเรียกร้องสิทธิประโยชน์อันพึงได้

2.3 ด้านทักษะการบริหาร

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านทักษะการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ มีความสามารถในการใช้การสื่อสารเพื่อให้ผู้ร่วมงานเข้าใจในการปฏิบัติงาน รองลงมาในเรื่องมีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล รองลงมาในเรื่องมีความประนีประนอม มีความยืดหยุ่น

2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยอันดับแรก คือ สามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนและพบปะได้ตลอดเวลา รองลงมาในเรื่องการมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ให้ความสำคัญแก่ประชาชนทุกคน รองลงมาในเรื่องมีการวางตัวที่เหมาะสมในการเข้าสังคม

2.5 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ตั้งมั่นอยู่บนความยุติธรรม รองลงมาในเรื่องเป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมในการทำงาน รองลงมาในเรื่องให้ความเสมอภาคกับประชาชนทุกคน

5. อภิปรายผล

การวิจัยคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.20 และลำดับสุดท้ายคือ เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.80

2) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.30 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.50 รองลงมาคือ อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.20

รองลงมาคือ รองลงมาคือ อายุสูงกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.00 และลำดับสุดท้ายคือ อายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.00

3) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 42.80 รองลงมาคือ การศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 18.60 รองลงมาคือ การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 17.10 รองลงมาคือ การศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12.10 และลำดับสุดท้ายคือ มีการศึกษาระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 9.30

4) จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 27.20 รองลงมาคือ มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 12.10 รองลงมาคือ มีอาชีพบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 10.10 รองลงมาคือ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 8.30 และลำดับสุดท้ายคือ มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.80

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านภาวะผู้นำ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทักษะการบริหาร ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านภาวะผู้นำ

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านภาวะผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ทักษะในการประสานงานต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลภายนอก รองลงมาในเรื่องการพูดจาชัดเจน มีหลักการ และเหตุผล รองลงมาในเรื่องเป็นผู้มีความน่าเชื่อถือ และนำเลื่อมใสศรัทธา

2.2 ด้านความรับผิดชอบ

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ มีความเพียร ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ รองลงมาในเรื่องมีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ รองลงมาในเรื่องเป็นตัวแทนของประชาชนในการเรียกร้องสิทธิประโยชน์อันพึงได้

2.3 ด้านทักษะการบริหาร

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านทักษะการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ มีความสามารถในการใช้การสื่อสารเพื่อให้ผู้ร่วมงานเข้าใจในการปฏิบัติงาน รองลงมาในเรื่องมีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล รองลงมาในเรื่องมีความประนีประนอม มีความยืดหยุ่น

2.4 ด้านมนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยอันดับแรก คือ สามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนและพบปะได้ตลอดเวลา รองลงมาในเรื่องการมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ให้ความสำคัญแก่ประชาชนทุกคน รองลงมาในเรื่องมีการวางตัวที่เหมาะสมในการเข้าสังคม

2.5 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ตั้งมั่นอยู่บนความยุติธรรม รองลงมาในเรื่องเป็นผู้มีคุณธรรม และจริยธรรมในการทำงาน รองลงมาในเรื่องให้ความเสมอภาคกับประชาชนทุกคน

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่า คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เป็นรายด้านจำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 3) ด้านภาวะผู้นำ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 5) ด้านทักษะการบริหาร

1. คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านภาวะผู้นำ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความเห็นอกเห็นใจต่อประชาชนในพื้นที่ จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดลงพื้นที่เมื่อประชาชนได้รับความเดือดร้อน และเร่งให้การช่วยเหลือ โดยที่ประชาชนไม่ต้องร้องขอ

2. คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านความรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เป็นที่พึงพิงของประชาชนได้ทุกสถานการณ์ จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน หรือสามารถช่วยเหลือประชาชนได้ และติดตามปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาวิธีแก้ไขให้กับประชาชน

3. คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านทักษะการบริหาร ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีความสามารถในการแก้ปัญหา จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้ารับการฝึกอบรมด้านทักษะการบริหารงาน เพื่อนำทักษะและแนวคิดมาแก้ปัญหา เมื่อเกิดปัญหากับประชาชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องระดมความคิดเพื่อเร่งหาวิธีแก้ปัญหาให้เร็วที่สุด

4. คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านมนุษยสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกชุมชนที่รับผิดชอบ จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้าไปมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในชุมชนและภายนอกชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับประชาชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด

5. คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีน้ำใจ คอยช่วยเหลือประชาชน จะต้องปรับปรุงโดยให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเมื่อพบเห็นประชาชนมีปัญหาที่ไม่แน่ใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่เลือกปฏิบัติ ให้ความเสมอภาคกับประชาชนทุกคนที่เข้ามาใช้บริการ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ผู้สนใจอาจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

7. เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม. (2543). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมติใหม่ในอนาคต (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : วิทยุชน.

จิรวัดน์ รจนารรณ. (2547). ยอดนักการเมือง. กรุงเทพฯ : วรรณสาส์น.

เลขา จักรเขียว. (2549). ความพึงพอใจของประชาชน ต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพะเยา : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดอ่างทอง. (2555). จำนวนประชากรที่มีชื่อในทะเบียนบ้านในพื้นที่ อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง. อ่างทอง : ผู้แต่ง.

ทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี

บังอร ยิ้มพงษ์¹ รศ.ดร.กวี ศิริโกภากรมย์² และ ผศ.ดร.ปัญญา อนันตนาชัย³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความแตกต่างของเพศ อายุ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มาใช้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.923 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบ ค่าเอฟ และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเฉลี่ยรายคู่ภายหลัง ด้วยวิธีการทดสอบของฟิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่ต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านการใช้เวลา ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ด้านความมั่นใจ และค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการเอาใจใส่

2. การเปรียบเทียบทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกเพศ และอาชีพ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ ภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพ

1. บทนำ

การบริหารราชการแผ่นดินต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานและการปฏิบัติราชการต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้มุ่งเน้นให้ความสำคัญในเป้าประสงค์ รวม 4 ประการ ได้แก่การพัฒนาคุณภาพการให้บริการ การปรับบทบาท ภารกิจ และขนาดให้มีความเหมาะสม การยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานให้อยู่ในระดับสูงและเทียบเท่า

เกณฑ์สากล และตอบสนองต่อการบริหารการปกครองในระบบประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551, หน้า 16)

การให้บริการประชาชนเป็นนโยบายที่ทุกรัฐบาลให้ความสำคัญ และพยายามผลักดันให้มีการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนให้ดีขึ้นมาโดยตลอด รัฐบาลได้วางหลักการและแนวความคิดการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานจัดการภาครัฐโดยมีเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐซึ่งเน้นความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ ทั้งนี้องค์การที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ ควรให้ความสำคัญกับผู้รับบริการในปัจจุบันและอนาคต คือ การเข้าใจความต้องการของผู้รับบริการในปัจจุบัน และคาดการณ์ความต้องการของผู้รับบริการที่พึงมีในอนาคต หน่วยงานภาครัฐที่ประชาชนต้องใช้บริการเป็นประจำอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน งานในภารกิจของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้แก่ งานทะเบียนทั่วไป งานทะเบียนราษฎร และงานบัตรประจำตัวประชาชน (สรรเสริญ พงษ์ชีพิพัฒน์, 2550, หน้า 1)

การบริการประชาชนในระบบราชการเป็นกลไกของรัฐที่เป็นนโยบายลงไปสู่ประชาชน การบริการประชาชนจึงเป็นภารกิจหลักของข้าราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม โดยยึดหลักที่ว่าประชาชนทุกคนถึงได้รับการบริการขั้นพื้นฐานจากรัฐโดยเท่าเทียมและทั่วถึงกัน การให้บริการกับประชาชนหรือการทำงานให้กับประชาชนนั้น ไม่ใช่เป็นความเมตตาของข้าราชการ ไม่ใช่ความกรุณา ไม่ใช่อำนาจสิทธิขาด หากแต่เป็นสิทธิที่ชอบธรรมของประชาชนที่เขาคงจะได้รับบริการจากทางราชการ ดังที่ชูวงศ์ ฉายะบุตร ได้เสนอยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการบริการประชาชนที่ดีไว้ ดังนี้ 1) ประหยัด คือ ต้องประหยัดเวลา ประหยัดทรัพย์ ประหยัดคน 2) สะดวก คือ สะดวกในเรื่องสถานที่ การคมนาคม และการสิ้นเปลืองของงาน 3) รวดเร็ว คือ ลักษณะงานบริการต้องเป็นจุดเดียว/เรียบริยอยทั้งหมด 4) ถูกต้อง คือ บริการจะต้องมีความถูกต้อง เพราะผู้รับบริการไม่มีเวลาตรวจสอบ หากบริการเกิดความผิดพลาดจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความเบื่อหน่าย และ 5) ถูกใจ คือ การบริการที่ดีจะต้องทำให้เกิดความถูกต้องแก่ผู้รับบริการ เพื่อให้เกิดความประทับใจในบริการที่ได้รับ (รัชณี พิทักษ์ภูษิต, 2546, หน้า 3)

งานทะเบียนเป็นภารกิจหนึ่งของรัฐที่ให้บริการแก่ประชาชน ประกอบด้วย การแจ้งการเกิด การแจ้งการตาย การแจ้งการย้ายที่อยู่ และการขอเลขที่บ้าน จากภารกิจที่ได้รับการมอบหมายดังกล่าวทำให้เจ้าหน้าที่จะต้องให้บริการประชาชนด้วยความสุภาพ อ่อนน้อม มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว รับผิดชอบและไม่เอินเอียง อีกทั้งจะต้องทำงานให้คุ้มค่าเงินซึ่งได้รับการสนับสนุนจากภาษีประชาชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเลือกวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน ตามอุดมการณ์การปกครองระบอบประชาธิปไตย “การปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน” ซึ่งปัจจุบันภาระหน้าที่ในการให้บริการประชาชนของสำนักทะเบียน ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนประชาชนผู้มาติดต่อขอรับบริการเกี่ยวกับงานทะเบียนมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามอัตราการเจริญเติบโตของจำนวนประชากรที่สูงขึ้น ตลอดจนสภาพความเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม วิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี ทำให้ทุกองค์กรต่าง ๆ จำเป็นต้องปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะองค์กรภาครัฐ ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาตนเองเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุดเช่นกัน (กรมการปกครอง, 2551, หน้า 15)

การบริการประชาชนด้านงานทะเบียน ได้มีการปรับปรุงพัฒนาการให้บริการ โดยนำระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์เข้ามาให้บริการ ครบทุกสำนักงานทะเบียนทั่วประเทศ สามารถจะเชื่อมข้อมูลไปได้ทั่วประเทศ ซึ่งจะทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายได้มาก และสำนักทะเบียน ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีก็เช่นกัน ซึ่งผลจากการนำระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์มาใช้ให้บริการประชาชน ทำให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูง ส่งผลให้ประชาชนได้รับการที่สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นไปตามหลัก 5 ป ของกรมการปกครอง ซึ่งประกอบด้วย 1) ประชาชน 2) ประสิทธิภาพ 3) ประสิทธิผล 4) ประหยัด และ 5) โปร่งใส ซึ่งได้วางเป้าหมายในการให้บริการประชาชนไว้ คือ ตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก และวัดผลการให้บริการคือความพึงพอใจ

ของประชาชนผู้รับบริการต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90 และพัฒนาระบบบริการสู่เป้าหมายสูงสุด คือ ความประทับใจต่อการให้บริการแบบยั่งยืนและต่อเนื่อง แต่จากรายงานผลการการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จังหวัดสิงห์บุรี โดยสำนักงานสถิติจังหวัดสิงห์บุรี พบว่า การให้บริการงานทะเบียนราษฎร และงานบัตรประจำตัวประชาชน ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่องานบริการในภาพรวมร้อยละ 87.6 (สำนักงานสถิติจังหวัดสิงห์บุรี, 2552, หน้า 8) ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายและการวัดผลการให้บริการที่กรมการปกครองกำหนดไว้ โดยพบว่าจุดที่ควรปรับปรุงได้แก่ การประชาสัมพันธ์บอกจุดบริการ ความเพียงพอของช่องทางการให้บริการ ความเพียงพอของอุปกรณ์สำหรับผู้รับบริการ หรือการเปิดรับฟังข้อคิดเห็นต่อการบริการ ความเป็นกันเองของเจ้าหน้าที่ และการจัดให้มีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกตรวจดูการกดบัตรคิว ความเพียงพอของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สถานที่จอดรถไม่เป็นระเบียบ และไม่มีที่นั่งแดด ความสะอาดของสถานที่ให้บริการ ห้องน้ำ โทรศัพท์สาธารณะ ห้องสุขา น้ำดื่ม ที่นั่งคอยรับบริการ ประชาชนผู้มารับบริการจะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย (สำนักงานสถิติจังหวัดสิงห์บุรี, 2552, หน้า 13)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรปฏิบัติงานที่ทำการปกครองอำเภอเมืองสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ว่าประชาชนผู้มารับบริการมีความพอใจในคุณภาพการให้บริการมากน้อยเพียงใด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการให้บริการให้เหมาะสมกับการนำไปปฏิบัติจริง และปรับปรุงวิธีบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความแตกต่าง ด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มาใช้บริการด้านงานทะเบียนของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ที่มีอายุระหว่าง 15-70 ปี จำนวน 72,522 คน (สำนักทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี, 2555)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่ใช้บริการด้านงานทะเบียนของสำนักทะเบียน ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 398 คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 5

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทคำถามปลายปิด (closed form) แบบให้เลือกตอบตัวเลือกที่ตรงกับความเป็นจริง หรือความคิดเห็นของตนเองในแบบสอบถามตอนที่ 1 และใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating) มี 5 ระดับ ในแบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากอาจารย์ปรึกษา นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนะของ

ประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ทำการตอบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ลักษณะเป็นมาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแบบลิเกิร์ต (Likert's scales) โดยมีข้อความให้ผู้ตอบพิจารณา เพื่อลงสรุปความสำคัญหรือตอบตามที่ปรากฏ ตามระดับของมาตราวัด 5 ระดับ คือ

คะแนน 5	หมายถึง	คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	คุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยหาค่าความถี่ (frequency distribution) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) ชนิดเป็นอิสระแก่กัน สำหรับ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ ซึ่งจำแนก ตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ภายหลัง (post hoc test) โดยใช้การทดสอบของฟิชเชอร์ (Fisher's least – significant difference : LSD)

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มีผลการวิจัยโดยสรุป ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

ประชาชนที่ใช้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 398 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 15-35 ปี การศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช อาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้างเอกชน และวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ คือติดต่องานบัตรประจำตัวประชาชน

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี สรุปเป็นรายด้านและภาพรวม ดังนี้

2.1 ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่มีการแต่งกายที่เหมาะสม มีห้องน้ำ ห้องสุขาไว้บริการอย่างเพียงพอ มีป้ายบอกชัดเจน มีที่นั่งสำหรับคอยรับบริการอย่างเพียงพอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ให้บริการมีความทันสมัย

2.2 ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตอบข้อสงสัยได้อย่างน่าเชื่อถือ ให้บริการได้ตรงกับสัญญาที่ให้ไว้ มีการอธิบายขั้นตอนการให้บริการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ให้บริการอย่างสม่ำเสมอ

2.3 ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการใช้เวลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความชัดเจนของป้ายประชาสัมพันธ์บอกขั้นตอน เวลา ในการขอรับบริการ ให้ความสนใจ ตั้งใจที่จะช่วยเหลือตามความต้องการทันทีทันใดโดยไม่ต้องคอยนาน มีการจัดกระบวนการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดลำดับการให้บริการ โดยไม่เสียเวลารอนานโดยใช้การกดบัตรคิว

2.4 ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านความมั่นใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ให้บริการกับประชาชนทุกคนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน เจ้าหน้าที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นกันเอง เจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานตรงเวลา สม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าหน้าที่แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

2.5 ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ด้านความเอาใจใส่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยที่มากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ รับฟังข้อคิดเห็น คำแนะนำจากผู้มารับบริการ สามารถสื่อสาร ทำความเข้าใจได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง ปฏิบัติงานต่อเนื่องจนงานสำเร็จ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการสื่อสารให้ข้อมูล ชี้แจงขอบเขต ลักษณะงานบริการได้เข้าใจง่าย

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ และด้านการใช้เวลา รองลงมา คือ ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ด้านความมั่นใจ และค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการเอาใจใส่

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ ในรายด้านจำนวน 5 ด้าน ตลอดจนภาพรวม โดยนำเสนอ ดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกเพศ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ และด้านการเอาใจใส่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความมั่นใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้าน เมื่อจำแนกตามอายุ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

3.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมั่นใจ และด้านการเอาใจใส่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้าน เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้าน ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความมั่นใจ และด้านความเอาใจใส่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการใช้เวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพ การให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านเมื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกรายการ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ และด้านการใช้เวลารองลงมา คือ ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ด้านความมั่นใจ และค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการเอาใจใส่ โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภชัย ความวัลย์ (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอ: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเดชอุดม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุศักดิ์ เดชแก้ว (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรณีศึกษา : งานทะเบียนราษฎร พบว่า ด้านสถานที่ผู้ใช้บริการพอใจในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเพียงพร บุญแสน (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณภาพการบริการของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลพบุรีต่อผู้ประกันตนในเขตจังหวัดลพบุรี พบว่า คุณภาพการบริการของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลพบุรีต่อผู้ประกันตนจังหวัดลพบุรี ด้านลักษณะทางกายภาพที่สัมผัสได้อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับค่ากล่าวของวีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์ (2547, หน้า 271 - 273) ที่กล่าวว่า ความเชื่อถือได้ในมาตรฐานคุณภาพเกี่ยวข้องกับผลงาน ความพร้อมให้บริการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเพียงพร บุญแสน (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณภาพการบริการของสำนักงานประกันสังคมต่อผู้ประกันตนในเขตจังหวัดลพบุรี พบว่า คุณภาพการบริการของสำนักงานประกันสังคมต่อผู้ประกันตนจังหวัดลพบุรี ด้านความเชื่อถือได้อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการใช้เวลา พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชษฐชัย จิตร์ธ (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของผู้มารับบริการด้านทะเบียนราษฎรจากสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลโคกพระ

อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ มีระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณิ จุลประเสริฐ (2549, หน้า 53) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการด้านงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน กรณีศึกษา : สำนักทะเบียนอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่า ความ พึงพอใจของประชาชนด้านความรวดเร็วในการให้บริการมีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชาญชัย ราชโคตร (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักทะเบียนอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ด้านความมั่นใจ พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงสอดคล้องกับคำกล่าวของพาราสุรามาน, ซีทอล, และเบอร์รี่ (Parasuraman, Zeithaml, & Berry, 1994, pp. 20-22) ที่กล่าวว่า ผู้ให้บริการจะทำให้ผู้รับบริการเกิดความมั่นใจได้ คือ ผู้ให้บริการจะต้องมีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการให้บริการ เพื่อให้งานบริการมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ โพธิสพ (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของฝ่ายทะเบียนสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการมีประสิทธิภาพในการให้บริการค่อนข้างสูง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเพียงพร บุญแสน (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณภาพการบริการของสำนักงานประกันสังคมต่อผู้ประกันตนในเขตจังหวัดลพบุรี พบว่า คุณภาพการบริการของสำนักงานประกันสังคมต่อผู้ประกันตนจังหวัดลพบุรี ด้านความมั่นใจ อยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการเอาใจใส่ พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ เตชะพอง (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจบริการของงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหางดง ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจสูงสุดเกี่ยวกับความเอาใจใส่และความมีน้ำใจของเจ้าหน้าที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพัฒน์ อินทรนิโลดม (2543, บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน : ศึกษากรณีสำนักงานเขตคลองเตย พบว่าลักษณะทั่วไปของประชาชนที่มารับบริการงานด้านทะเบียนราษฎร และงานบัตรประจำตัวประชาชนเป็นประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีความพึงพอใจในการให้บริการการดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ในระดับความพึงพอใจมาก

2. การเปรียบเทียบความแตกต่าง ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกเพศ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ และด้านการเอาใจใส่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความมั่นใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงไม่ ส อ ด ค ล ้อ ง กั บ ส ม ม ติ ร ฐ า น ที่ ต ั้ง ไ ว้ ซึ่ง ส อ ด ค ล ้อ ง กั บ ง า น วิ จั ย ข อ ง สุพรรณิ จุลประเสริฐ (2549 บทคัดย่อ)

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้าน เมื่อจำแนกตามอายุ เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่มีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเลื่อน รัตนบำรุง (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาคุณภาพการให้บริการงานทะเบียน อำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการให้บริการไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ สุขสงบ (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชากรที่มาใช้บริการ ณ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณี งานทะเบียนราษฎร พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอายุ ที่แตกต่างกันมีผลทำให้ประชาชนที่มาใช้บริการที่ได้รับไม่แตกต่างกัน

2.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมั่นใจ และด้านการเอาใจใส่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึง สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่ง ไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภชัย ช่วยชู (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า สถานภาพที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานทะเบียนอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนริรัตน์ สินจรรย์วงศ์ (2549, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของงานทะเบียน สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้รับบริการที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของงานทะเบียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้าน เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ ด้านความมั่นใจ และด้านความเอาใจใส่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการใช้เวลา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ์ สุขสงบ (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชากรที่มาใช้บริการ ณ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณี งานทะเบียนราษฎร พบว่า อาชีพที่ต่างกันมีความคิดเห็นของประชาชนที่มาใช้บริการ ณ สำนักงานเขตบางกะปิแตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภชัย ช่วยชู (2548, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า อาชีพที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการงานทะเบียนอำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยขององครักษ์ ทองนิรมล (2544, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการด้านบัตรประจำตัวประชาชนของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า อาชีพต่างกันมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบราลี จินตสนธิ (2543, บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักงานทะเบียน: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลหัวหิน พบว่า อาชีพที่แตกต่างไม่มีผลต่อความ พึงพอใจในการใช้บริการของประชาชน

2.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคุณภาพ การให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในรายด้านเมื่อจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเข้ารับบริการ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เศษฐชัย จตุรัส (2547, บทคัดย่อ) ศึกษาความพึงพอใจของผู้มารับบริการด้านทะเบียนราษฎรจากสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้มารับบริการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความสะดวกของอาคารสถานที่ ด้านความรวดเร็วในการให้บริการ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และด้านความเสมอภาคของการ

บริการ ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจระหว่างกลุ่มอาชีพ พบว่า มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า กลุ่มอาชีพเกษตรกรรมมีระดับความพึงพอใจมากกว่าอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ กลุ่มอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวมีระดับความพึงพอใจมากกว่าอาชีพราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจและการเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างกลุ่มเพศ ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ ทักษะของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านสิ่งที่สัมผัสได้ พบว่า ในเรื่องของสื่อประชาสัมพันธ์ คู่มือ เอกสารให้ความรู้ สำนักทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมืองสิงห์บุรี ควรจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนผู้มาใช้บริการได้รับทราบเหมือนอย่างที่ไม่ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ซึ่งจะพับแผ่นพับประชาสัมพันธ์เรื่องโรคต่างๆ และวิธีการปฏิบัติตัวในการป้องกันและรักษาโรคกรณีนี้ก็เช่นเดียวกัน สำนักงานทะเบียนควรจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์โดยแยกประเภทของการให้บริการ เช่น การย้าย การแจ้งเกิด แจ้งตาย การเปลี่ยนชื่อตัว-ชื่อสกุล หรือการจดทะเบียนสมรส ทะเบียนหย่า มีการอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติ และเอกสารหลักฐานประกอบสำหรับบริการแต่ละประเภท

2. ด้านความเชื่อถือและไว้วางใจได้ พบว่า ในเรื่องการสอบถามความต้องการในการมารับบริการของประชาชน เจ้าหน้าที่ควรต้อนรับผู้มาติดต่อด้วยความยิ้มแย้ม สอบถามวัตถุประสงค์ในการมารับบริการของประชาชน ซึ่งขณะนั้นสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอ ได้จัดเวรประจำวัน โดยให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาสัมพันธ์อยู่บริเวณทางเข้าของสำนักทะเบียนอำเภอ ซึ่งบุคลากรดังกล่าวยังมีข้อจำกัดในเรื่องการประชาสัมพันธ์ ไม่สามารถตอบคำถามปัญหารายละเอียดในแต่ละเรื่องประชาชน สำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ควรจัดเวรประจำวัน โดยให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทะเบียนวันละ 1 คน เพื่อประชาสัมพันธ์และตอบคำถามของประชาชนผู้มาติดต่อได้ตรงรายละเอียดและปัญหาที่ประชาชนผู้มาขอรับบริการทราบ ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความเชื่อถือและไว้วางใจได้อย่างดี

3. ด้านการใช้เวลา สำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ได้มีการกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการของบริการแต่ละประเภทไว้ว่าควรใช้เวลาในการดำเนินการแล้วเสร็จภายในเวลาเท่าใด ดังนั้น หัวหน้าสำนักทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมืองสิงห์บุรี ควรกำชับเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา การตอบคำถามหรือการพูดคุยกับผู้รับบริการแต่ละคนควรมีเวลาจำกัด เพื่อมิให้ผู้รับบริการในคิวถัดไปรอนาน หากเกิดปัญหาเช่นนี้ ควรแนะนำให้ไปพบเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่จัดไว้ เพื่อขอคำแนะนำและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง

4. ด้านความมั่นใจ สำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความคิดรวบยอดในการอธิบายรายละเอียดต่างๆ ต่อผู้มาขอรับบริการ การสื่อสารให้ข้อมูล ชี้แจงขอบเขต ลักษณะของงานบริการให้เข้าใจง่าย ชัดเจน สั้น และเสียเวลาน้อยที่สุด และสิ่งสำคัญ คือ ต้องสามารถเก็บอารมณ์โกรธได้ดี เมื่อพบกับผู้มาขอรับบริการที่พูดจาไม่ดี เอาแต่ใจตนเอง ควรเอาใจใส่เป็นพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ หรือผู้พิการที่มาขอรับบริการ

5. ด้านการเอาใจใส่ เนื่องจากปัจจุบัน สำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี มีข้าราชการปฏิบัติจำนวน 3 คน ซึ่งถือว่าเป็นอัตรากำลังที่น้อยเมื่อเทียบกับผู้มาขอรับบริการ หากมีข้าราชการเกษียณอายุแล้วจะทำให้ไม่มีอัตรากำลังทดแทน จึงทำให้ต้องจ้างบุคคลภายนอกมาปฏิบัติหน้าที่แทน ซึ่งบุคคลเหล่านั้น

ไม่มีความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน แต่จำเป็นต้องนำมาทดแทน ซึ่งทำให้ขาดสมรรถนะในการปฏิบัติงาน อาจก่อปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น การตอบปัญหาไม่ชัดเจน การขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน การพุดกับผู้มีมาขอรับบริการ ดังนั้น กรมการปกครองควรบรรจุอัตรากำลังทดแทนอย่างน้อย 2 อัตรา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาคุณภาพการให้บริการของสำนักงานทะเบียนในอำเภอต่างๆ ในจังหวัดสิงห์บุรี หรือจังหวัดใกล้เคียง เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ ซึ่งจะนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงและแก้ไขการให้บริการในแต่ละจุดต่อไป
2. ควรมีการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการด้านอื่นๆ โดยแยกศึกษาเป็นรายด้านของสำนักงานอำเภอที่ยังไม่ครอบคลุม เช่น ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานทะเบียน เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

7. เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. (2551). คู่มือการบริหารประชาชนยุคใหม่. กรุงเทพฯ: อาสารักษาดินแดน กรมการปกครอง.
- กิตติพัฒน์ อินทนิโลดม. (2543). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน : ศึกษากรณีสำนักงานเขตคลองเตย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาญชัย ราชโคตร. (2544). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักทะเบียนอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- เชษฐชัย จิตุชัย. (2547). การศึกษาความพึงพอใจของผู้มารับบริการด้านทะเบียนราษฎรจากสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลโคกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นงลักษณ์ สุขสงบ. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของ ประชากรที่มาใช้บริการ ณ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณี งานทะเบียนราษฎร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นารัตน์ สินจรรยาวงศ์. (2549). ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของงานทะเบียนสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บราลี จินตสนธิ. (2543). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักงานทะเบียน: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลหัวหิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญเลื่อน รัตนบำรุง. (2550). คุณภาพการให้บริการงานทะเบียน อำเภอतालสุ่ม จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พรรณี จุลประเสริฐ. (2549). ความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการด้านงานทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน กรณีศึกษา : สำนักทะเบียนอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เพียงพร บุญแสน. (2550). คุณภาพการบริการของสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลพบุรีต่อผู้ประกันตนในเขตจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- รัชนี้ พิทักษ์ญาติ. (2546). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนศึกษาเฉพาะกรณี : สำนักทะเบียนอำเภอ เมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- วสันต์ เตชะฟอง (2548). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียนราษฎรของสำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วีระรัตน์ กิจเลิศไพโรจน์. (2547). การตลาดธุรกิจบริการ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ศุภชัย ช่วยชู. (2548). ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการงานทะเบียน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สรวิชัย พงษ์พิพัฒน์. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการให้บริการงานทะเบียนราษฎรของสำนักงานเทศบาลตำบลเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2550-2555). กรุงเทพฯ : สำนักงาน ก.พ.ร.
- สถิตจังหวัดสิงห์บุรี, สำนักงาน. (2552). การสำรวจความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ของสำนักงานทะเบียน จังหวัดสิงห์บุรี. สิงห์บุรี: ผู้แต่ง.
- สำนักทะเบียน ที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี. (2555). จำนวนประชาชนที่มาใช้บริการด้านงานทะเบียนของสำนักงานทะเบียนที่ทำการปกครองอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี. สิงห์บุรี : ผู้แต่ง.
- สุภชัย คามวัลย์. (2544). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเดชอุดม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- โสภณ โปธิสป. (2543). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อนุศักดิ์ เดชแก้ว. (2548). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรณีศึกษา : งานทะเบียนราษฎร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V.A., & Berry, L. L. (1994). **Delivering quality service : Balancing customer perception and expectation.** New Jersey : Prentice-Hall.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

บุญญฤทธิ์ ภู่อะยา¹ ดร.วราภรณ์ ททรัพย์รวงทอง² และ ผศ.ร.อ.ดร.จอมชัย เลิศอมรรัง³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 355 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9426 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งสถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าเอฟ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมของทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย อันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน

1. บทนำ

ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ (1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

และมาตรา 287 วรรค 1 ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้บัญญัติให้มืองค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่นตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการโดยเฉพาะการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางโดยมิเพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีความเป็นอิสระในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและการดำเนินตามแผนแต่ความเป็นอิสระนั้น ไม่ได้หมายถึงความเป็นอิสระในฐานะเป็นรัฐอิสระยังคงต้องอยู่ในกำกับหรือตรวจสอบโดยรัฐและประชาคม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องตระหนักว่าแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่างๆ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนกระทรวง กรม และรัฐวิสาหกิจต่างๆ ซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัดในระดับจังหวัด ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาอำเภอในระดับอำเภอ ในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับจังหวัดและอำเภอนั้น ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาคมจะมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย หลักการสำคัญที่ถือเป็นเรื่องหัวใจของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็คือการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หากไม่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนแล้วการบริหารหรือความต้องการเกิดขึ้นก็กำหนดแนวทางดำเนินการเป็นเรื่องๆ ไป ซึ่งนอกจากจะต้องแก้ไขปัญหาอย่างซ้ำซ้อนและไม่มีที่สิ้นสุดแล้วยังอาจทำให้ปัญหาที่มีความรุนแรงมากขึ้นจนเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแก้ไขได้เนื่องจากการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

การวางแผนพัฒนา ก็เป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้รับถ่ายโอนด้วย ซึ่งการวางแผนพัฒนาถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการ จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดีมีความโปร่งใสและพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาชน

การจัดทำแผนพัฒนานั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาที่มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนนั้น จะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกันเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับภารกิจถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในอนาคต ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอนก็เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการ

จัดทำแผนพัฒนาตำบลโลกซีहनอนขึ้น และต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาด้วยทุกครั้ง

ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญและสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกซีहनอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกซีहनอน ซึ่งแผนพัฒนาที่ได้จะเป็นแผนพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และตรงตามความต้องการของประชาชน และประชาชนจะได้รับประโยชน์จากแผนพัฒนานั้นอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกซีहनอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกซีहनอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัย

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกซีहनอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 3,193 คน (สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอพานทอง, 2555)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง (sample size) ด้วยวิธีการคำนวณจากสูตรของยามานะ (Yamane) ซึ่งได้กำหนดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 355 คน และสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกซีहनอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า (rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert's scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้น้ำหนักคะแนน	5
ระดับมาก	ให้น้ำหนักคะแนน	4
ระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักคะแนน	3

ระดับน้อย	ให้นำหนักคะแนน	2
ระดับน้อยที่สุด	ให้นำหนักคะแนน	1

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยหาค่าความถี่ (frequency distribution) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t - test) เมื่อจำแนกตามเพศและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F - test) เมื่อจำแนกตามอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่อยู่อาศัย

4. ผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.70 และลำดับสุดท้ายคือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47.30

1.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมาคือ อายุ 30 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.90 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.80 รองลงมาคือ อายุ 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ และลำดับสุดท้ายคือ อายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.50

1.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 34.40 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับอนุปริญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 11.50 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.30 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.30 และลำดับสุดท้ายคือ มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 7.60

1.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 29.90 รองลงมาคือ อาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.10 รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ และอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 8.50 เท่ากัน รองลงมาคือ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 7.90 และลำดับสุดท้ายคือ อาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.80

1.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.30 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.90 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.20 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.40 และลำดับสุดท้ายคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 12.10

1.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นระยะเวลาที่อยู่อาศัย 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.90 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.90 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย มากกว่า 20 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.00 และลำดับสุดท้ายคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.70

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล รองลงมาในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ รองลงมาในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสุดท้ายในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รองลงมาในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลเคยสอบถามความต้องการของท่านเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ รองลงมาในเรื่องท่านได้ร่วมคิดและตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาในเรื่องท่านได้เข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาในเรื่องท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมประเพณีวันสำคัญทางศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้กับหมู่บ้านของท่าน รองลงมาในเรื่องความต้องการของท่านได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาในเรื่องท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งท่านให้เป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา รองลงมาในเรื่องท่านได้มีการสอบถามการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของหมู่บ้านจากพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาในเรื่องท่านติดตามข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ปรากฏผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นที ดิษฐบรรจง (2546, หน้า 49 - 50) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างต่ำ โดยผู้มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี เพศชาย มีอาชีพเกษตรกรและมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาคมที่มีอายุ เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำสิงห์ ทรงอาจ (2547, หน้า 62 - 63) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานตามแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพเห็นว่ามีสภาพปัญหาการบริหารงานตามแผนพัฒนาตำบลชุมเห็ด เป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหารด้านพัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ และเห็นว่ามีปัญหาด้านพัฒนาคนและสังคมอยู่ในระดับมาก บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีความแตกต่างกันทางด้านสถานภาพตำแหน่ง และระดับการศึกษาเห็นว่ามีสภาพปัญหาการบริหารงานตามแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา วงษ์นอก (2547, หน้า 114 - 117) ได้ศึกษาการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรเพศชายและเพศหญิง บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน และระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษากับระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป มีการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นรายด้านจากทั้ง 5 ด้าน พบว่าด้านที่มีผลการบริหารระดับสูง มีจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและมีผลการบริหารในระดับ ปานกลางมี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดองค์กร ด้านการประสานงาน ด้านการบังคับบัญชาสั่งการและด้านการควบคุม ส่วนบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ ระดับการศึกษา และการดำรงตำแหน่ง พบว่ามีการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและ

ประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ จักรกรณ (2548, หน้า 54 - 55) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับ “บางครั้ง” เมื่อพิจารณาจำแนกมิติในการมีส่วนร่วม พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา มากกว่าการร่วมปฏิบัติ ติดตามและประเมินผล และมากกว่าการร่วมจัดทำแผนพัฒนา ในส่วนของการศึกษาของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถจำแนกออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 การมีส่วนร่วมแบบจัดตั้ง (ร่วมแรง แต่ไม่ร่วมใจ) รูปแบบที่ 2 การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล รูปแบบที่ 3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ รูปแบบที่ 4 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน รูปแบบที่ 5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติตามแผน

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เป็นรายด้านจำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จะต้องปรับปรุงในเรื่องท่านได้เข้าร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหาความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จะต้องปรับปรุงในเรื่องท่านสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จะต้องปรับปรุงในเรื่องท่านได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันสำหรับการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จะต้องปรับปรุงในเรื่องท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการวัดผล พบว่า ด้านการวัดผล มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง จะต้องปรับปรุงในเรื่องสถานศึกษาไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง จะต้องปรับปรุงในเรื่องสถานศึกษาไม่จัดสถานที่ให้บุคลากรได้พบปะเพื่อสนทนาจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นนอน อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ผู้สนใจอาจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นนอน อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี

7. เอกสารอ้างอิง

คำสิงห์ ทรงอาจ. (2547). สภาพปัญหาการบริหารงานตามแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลชุมเห็ด อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ณรงค์ศักดิ์ จักรกรณ. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

นที ดิษฐบรรจง. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอบางบาล. (2555). จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นนอน อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี. ลพบุรี : ผู้แต่ง.

อังคณา วงษ์นอก. (2547). การบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยชัน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

มนตรี ชุ่มชื่นดี¹ ผศ.ร.อ.ดร.จอมชัย เลิศอมรรัฐ² และ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยชัน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยชัน อำเภอ อินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้นำชุมชน จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที สำหรับเปรียบเทียบตัวแปรที่มี 2 กลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยชัน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้าน การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้าน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยชัน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน

1. บทนำ

ภายใต้บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ (1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ และมาตรา 287 วรรค 1 ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวได้ด้วย ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้บัญญัติให้เมืองกรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ท้องถิ่นตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการโดยเฉพาะการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางโดยมีเพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังคงขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย และเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีความเป็นอิสระในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นและการดำเนินตามแผนแต่ความเป็นอิสระนั้น ไม่ได้หมายถึงความเป็นอิสระในฐานะเป็นรัฐอิสระยังคงต้องอยู่ในกำกับหรือตรวจสอบโดยรัฐและประชาคม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องตระหนักว่าแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาระดับต่าง ๆ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนกระทรวง กรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐและแผนพัฒนาจังหวัดในระดับจังหวัด ตลอดจนยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐและแผนพัฒนาอำเภอในระดับอำเภอ ในการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาระดับจังหวัดและอำเภอนั้น ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาคมจะมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย หลักการสำคัญที่ถือเป็นหัวใจของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นก็คือการกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาและการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่จะนำไปสู่การบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หากไม่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนแล้วการบริหารหรือความต้องการเกิดขึ้นก็กำหนดแนวทางดำเนินการเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งนอกจากจะต้องแก้ไขปัญหาอย่างซ้ำซ้อนและไม่มีที่สิ้นสุดแล้วยังอาจทำให้ปัญหามีความรุนแรงมากขึ้นจนเกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะแก้ไขได้เนื่องจากการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

การวางแผนพัฒนา ก็เป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้รับถ่ายโอนด้วย ซึ่งการวางแผนพัฒนาถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมาย โดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด มีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล โดยการบริหารจัดการตามแผน แผนงาน โครงการ จะต้องเป็นการบริหารจัดการที่ดีมีความโปร่งใสและพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาชน

การจัดทำแผนพัฒนานั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาที่มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนนั้น จะนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้การกำหนดแผนงานโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีทิศทางที่สอดคล้องและประสานสนับสนุนในจุดมุ่งหมายร่วมกันเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับภารกิจถ่ายโอนภารกิจจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในอนาคต ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอนก็เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลโคกขี้หนอนขึ้น และต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาด้วยทุกครั้ง ผู้ศึกษาจึงเห็นความสำคัญและสนใจในการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน ซึ่งแผนพัฒนาที่ได้จะเป็นแผนพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหา และตรงตามความต้องการของประชาชน และประชาชนจะได้รับประโยชน์จากแผนพัฒนานั้นอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อยู่อาศัย

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 3,193 คน (สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอพานทอง, 2555)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง (sample size) ด้วยวิธีการคำนวณจากสูตรของยามาเน่ (Yamane) ซึ่งได้กำหนดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 355 คน และสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชากร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราวัดประมาณค่า (rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert's scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับมากที่สุด	ให้นำหนักคะแนน 5
ระดับมาก	ให้นำหนักคะแนน 4
ระดับปานกลาง	ให้นำหนักคะแนน 3
ระดับน้อย	ให้นำหนักคะแนน 2
ระดับน้อยที่สุด	ให้นำหนักคะแนน 1

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบที (t -

test) เมื่อจำแนกตามเพศและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F - test) เมื่อจำแนกตามอายุ การศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและระยะเวลาที่อยู่อาศัย

4. ผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอนาทอง จังหวัดชลบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.70 และลำดับสุดท้ายคือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47.30

1.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.10 รองลงมาคือ อายุ 30 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.90 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.80 รองลงมาคือ อายุ 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ และลำดับสุดท้ายคือ อายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.50

1.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 34.40 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 11.50 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.30 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.30 และลำดับสุดท้ายคือ มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 7.60

1.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 34.10 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 29.90 รองลงมาคือ อาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 10.10 รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ และอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 8.50 เท่ากัน รองลงมาคือ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 7.90 และลำดับสุดท้ายคือ อาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.80

1.5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.30 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.90 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.20 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.40 และลำดับสุดท้ายคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 12.10

1.6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นระยะเวลาที่อยู่อาศัย 1 - 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.90 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย 11 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.90 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 13.00 และลำดับสุดท้ายคือ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.70

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอนาทอง จังหวัดชลบุรี ด้านภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล รองลงมาในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกร รองลงมาในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสุดท้ายในด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รองลงมาในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบลเคยสอบถามความต้องการของท่านเพื่อนำไปประกอบในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ รองลงมาในเรื่องท่านได้ร่วมคิดและตัดสินใจกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำร่างแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาในเรื่องท่านได้เข้าร่วมเป็นกรรมการในการดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาในเรื่องท่านได้เข้ามามีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมประเพณีวันสำคัญทางศาสนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้กับหมู่บ้านของท่าน รองลงมาในเรื่องความต้องการของท่านได้รับการบรรจุในโครงการหรือกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาในเรื่องท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกิจกรรม/โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งท่านให้เป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา รองลงมาในเรื่องท่านได้มีการสอบถามการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของหมู่บ้านจากพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมาในเรื่องท่านติดตามข่าวสารการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ปรากฏผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นที ดิษฐบรรจง (2546, หน้า 49 - 50) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างต่ำ โดยผู้มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี เพศชาย มีอาชีพ

เกษตรกรรมและมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมากที่สุด จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประชาคมที่มีอายุ เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำสิงห์ ทรงอาจ (2547, หน้า 62 - 63) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานตามแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมและจำแนกตามสถานภาพเห็นว่ามีสภาพปัญหาการบริหารงานตามแผนพัฒนาตำบลชุมเห็ด เป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาการเมืองและการบริหารด้านพัฒนาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ และเห็นว่ามีปัญหาด้านพัฒนาคนและสังคมอยู่ในระดับมาก บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีความแตกต่างกันทางด้านสถานภาพตำแหน่ง และระดับการศึกษาเห็นว่าสภาพปัญหาการบริหารงานตามแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา วงษ์นอก (2547, หน้า 114 - 117) ได้ศึกษาการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม พบว่าการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมระหว่างบุคลากรเพศชายและเพศหญิง บุคลากรที่ดำรงตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน และระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษากับระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป มีการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นรายด้านจากทั้ง 5 ด้าน พบว่าด้านที่มีผลการบริหารระดับสูง มีจำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและมีผลการบริหารในระดับ ปานกลางมี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดองค์กร ด้านการประสานงาน ด้านการบังคับบัญชาสั่งการและด้านการควบคุม ส่วนบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความแตกต่างกันในเรื่องเพศ ระดับการศึกษา และการดำรงตำแหน่ง พบว่ามีการบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ศักดิ์ จักรภรณ์ (2548, หน้า 54 - 55) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่าประชาชนในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี มีระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับ "บางครั้ง" เมื่อพิจารณาจำแนกมิติในการมีส่วนร่วม พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหามากกว่าการร่วมปฏิบัติ ติดตามและประเมินผล และมากกว่าการร่วมจัดทำแผนพัฒนา ในส่วนของการศึกษาของรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถจำแนกออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้ รูปแบบที่ 1 การมีส่วนร่วมแบบจัดตั้ง (ร่วมแรง แต่ไม่ร่วมใจ) รูปแบบที่ 2 การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล รูปแบบที่ 3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ รูปแบบที่ 4 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน รูปแบบที่ 5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติตามแผน

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เป็นรายด้านจำนวน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จะต้องปรับปรุงในเรื่องท่านได้เข้าร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหาความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จะต้องปรับปรุงในเรื่องท่านสนับสนุนทรัพยากรส่วนตัวให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จะต้องปรับปรุงในเรื่องท่านได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันสำหรับการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จะต้องปรับปรุงในเรื่องท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ด้านการวัดผล พบว่า ด้านการวัดผล มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง จะต้องปรับปรุงในเรื่องสถานศึกษาไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง จะต้องปรับปรุงในเรื่องสถานศึกษาไม่จัดสถานที่ให้บุคลากรได้พบปะเพื่อสนทนาจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ผู้สนใจอาจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกซึ้นหนอง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

7. เอกสารอ้างอิง

คำสิงห์ ทรงอาจ. (2547). สภามหาวิทยาลัยการศึกษารองศาสตราจารย์ตามแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล ตำบลชุมเห็ด อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ณรงค์ศักดิ์ จักรกรณ์. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นที ดิษฐบรรจง. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานทะเบียนราษฎรอำเภอบางบัวทอง. (2555). จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขี้หนอน อำเภอบางบัวทอง จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี : ผู้แต่ง.
- อังคณา วงษ์นอก. (2547). การบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง

วารสารณี พงษ์ดี¹ ดร.อริษา ลิ้มกิตติคุณสิน² และ ผศ.ร.อ.ดร.จอมชัย เลิศอมรรัง³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิ การศึกษา และ ประสบการณ์ ในทำงาน เมื่อ จำแนก ตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง จำนวน 126 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8901 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ซึ่งสถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าเอฟ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของฟิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านกระบวนการความคัดเลือก ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง ด้านการบรรจุแต่งตั้ง และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง พบว่า อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ แตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 วุฒิการศึกษาแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคล

1. บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งรัฐบาลได้กระจายอำนาจการบริหารให้แก่คนในท้องถิ่นให้สามารถมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นระบบการปกครองที่สืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ตลอดจนกฎหมายอื่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล นโยบายของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี นโยบาย

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสภาพปัญหา ทั้งนี้ ในด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารบุคลากร และพื้นที่โดยรัฐทำหน้าที่กำกับดูแลได้เท่าที่ไม่ขัดต่อหลักการปกครองตนเองและเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ เพราะเห็นว่าท้องถิ่นมีความใกล้ชิดประชาชนสามารถรับรู้ถึงปัญหา และแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วทันต่อความต้องการของประชาชน ทำให้ท้องถิ่นโดยเฉพาะองค์กรบริหารส่วนจังหวัดได้มีบทบาท ภารกิจและหน้าที่มากขึ้น เช่น ภารกิจด้านงานบริการสาธารณะ (public service) ภารกิจที่ถ่ายโอนจากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ฯลฯ

การบริหารงานบุคคลมีความสำคัญต่อองค์กรมากที่สุด เนื่องจาก การบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของการบริหารที่จัดการเกี่ยวกับบุคคลที่ นำมาใช้ในองค์กร และมีอยู่แล้ว โดยเริ่มจากการวางแผน การสรรหาบุคคลเข้ามา ทำงาน การทำนุบำรุงรักษา รวมทั้งการดำเนินการเมื่อบุคคลนั้นพ้นจากไป ซึ่งองค์กรใดจะบรรลุผลตามที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยสำคัญ ก็คือ "คน หรือ บุคลากร" ในองค์กร ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการบริหารงาน และเป็นที่ยอมรับกันว่ามนุษย์หรือคน เป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีค่าและสำคัญที่สุดเพราะว่าคนเป็นส่วนที่ทำให้งานสำเร็จถ้าขาดคนแล้วงานทุกอย่างจะสำเร็จไม่ได้การบริหารงานบุคคลในองค์กรจึงเป็นหัวใจของการบริหารเพราะความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับคนทรัพยากรด้านอื่น เช่น วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และการเงินแม้จะมีความพร้อมเพียงใดก็ตามถ้าคนที่ใช้สิ่งเหล่านี้ไม่มีความรู้ความสามารถ งานทุกประเภทถึงแม้จะดำเนินไปได้แต่ก็คงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ในอดีตมุมมองที่ผู้บริหารมองมนุษย์ที่ปฏิบัติงานในองค์กรเป็นเพียงสิ่งของ วัสดุหรือ

ที่ช่วยให้งานในองค์กรประสบผลสำเร็จ แต่สำหรับมุมมองในปัจจุบันนั้นมนุษย์ที่ปฏิบัติงานในองค์กรนั้นมีคุณค่าที่องค์กรต้องธำรงรักษาให้มีสุขภาพกายและจิตที่ดี โดยผู้บริหารยุคใหม่เชื่อว่าบุคคลในองค์กรล้วนมีความรู้ความสามารถและศักยภาพที่องค์กรจะต้องค้นหาเพื่อนำมาสร้างสรรค์ประโยชน์แก่องค์กร นอกจากนี้ยังยอมรับว่าการทำงานในองค์กร จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการทำงาน มีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในองค์กรและได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและเพื่อนสมาชิก (พะยอม วงศ์สารศรี, 2542, หน้า 152)

ในปัจจุบันองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ได้กำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการออกเป็น 1 สำนัก 6 กอง 1 หน่วย ได้แก่ สำนักปลัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด กองกิจการสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัด กองแผนและงบประมาณ กองคลัง กองช่าง กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต หน่วยตรวจสอบภายใน ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบอัตรากำลังข้าราชการจำนวนทั้งสิ้น 175 อัตรา ลูกจ้างประจำ 22 อัตรา พนักงานจ้างตามภารกิจผู้มีคุณวุฒิ จำนวน 32 อัตรา, พนักงานจ้างตามภารกิจ ผู้มีทักษะ 17 อัตรา และพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 26 อัตรา แต่เนื่องจากที่ผ่านมาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง มีภารกิจและปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น และจำนวนบุคลากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

จากความสำคัญและปัญหาการบริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยจึงประสงค์จะศึกษาถึงปัญหาการบริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองทั้งหมด ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 184 ราย เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานบุคคล และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงต่อไป

2. วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง
2. เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดอ่างทองจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานจ้าง จำนวน 184 คน (แผนพัฒนาข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง, 2555)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยให้สูตร ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน .05 ได้ จำนวน 126 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามชนิดปลายปิด (closed ended questionnaire) ในแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ลำดับดังนี้

- 5 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลมากที่สุด
- 4 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลมาก
- 3 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลปานกลาง
- 2 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลน้อย
- 1 หมายถึง ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลน้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทดสอบค่าที (t - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดลอง (F - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ขึ้นไปเมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference: LSD) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545, หน้า 333)

4. ผลการวิจัย

การวิจัยประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.60 และลำดับสุดท้ายคือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 29.40

1.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30 - 39 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.40 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.20 รองลงมาคือ อายุ 40 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.70 รองลงมาคือ และลำดับสุดท้ายคือ อายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.70

1.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.80 รองลงมาคือ วุฒิมัธยมศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 35.70 และลำดับสุดท้ายคือ มีวุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.50

1.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี คิดเป็น ร้อยละ 35.70 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงาน 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.20 รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.80 และลำดับสุดท้ายคือ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.30

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านภาพรวมทั้ง 7 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการวางแผน ด้านการสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน ด้านการปฐมนิเทศ ด้านกระบวนการความคัดเลือก ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง ด้านการบรรจุแต่งตั้ง และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านการวางแผน

ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ มีแผนกำลังคนที่เหมาะสมในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง รองลงมาในเรื่องวางแผนอัตรากำลังคนในปัจจุบันและในอนาคต รองลงมาในเรื่องกำหนดโครงการสร้างวางแผนอัตรากำลังคน

2.2 ด้านการสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน

ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การสรรหาบุคคลเข้าทำงานกระทำในรูปของคณะกรรมการสรรหาทั้งหมดทุกหน่วยงาน รองลงมาในเรื่องมีการประชาสัมพันธ์ในวงกว้างในการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน รองลงมาในเรื่องการสรรหาบุคคลเข้าทำงานนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในกระบวนการสรรหา

2.3 ด้านกระบวนการความคัดเลือก

ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านกระบวนการความคัดเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกได้นำหลักความรู้ความสามารถเป็นเกณฑ์พิจารณา รองลงมาในเรื่องมีคณะกรรมการคัดเลือกมีคุณสมบัติของความเหมาะสม รองลงมาในเรื่องผู้บริหารมีระบบที่ชัดเจนในกระบวนการคัดเลือกบุคคล

2.4 ด้านการปฐมนิเทศ

ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการปฐมนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยอันดับแรก คือ การปฐมนิเทศทำให้บุคลากรบรรจุใหม่เข้าใจในข้อกฎหมายนโยบายและกฎระเบียบแบบแผนขององค์กร รองลงมาในเรื่องผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ความสำคัญในการปฐมนิเทศบุคลากรที่บรรจุใหม่ทุกสายงาน รองลงมาในเรื่องมีงบประมาณในการจัดปฐมนิเทศบุคลากรที่บรรจุใหม่ทุกสายงาน

2.5 ด้านการบรรจุแต่งตั้ง

ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการบรรจุแต่งตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างเพื่อรับการบรรจุแต่งตั้งมีความน่าเชื่อถือ รองลงมาในเรื่องการบรรจุพนักงานจ้างตามภารกิจตรงตามวุฒิและวิชาเอกที่องค์การต้องการ รองลงมาในเรื่องผู้บริหารให้ความสำคัญกับกระบวนการบรรจุแต่งตั้งบุคลากรที่บรรจุใหม่

2.6 ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ การมีแหล่งเรียนรู้เช่น ห้องสมุดและระบบสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้แก่บุคลากร รองลงมาในเรื่องมีวิธีการพัฒนาความรู้หรือทักษะของบุคลากรที่มีประสิทธิผล รองลงมาในเรื่องมีงบประมาณในด้านการพัฒนาหรือฝึกอบรมและศึกษาดูงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2.7 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง

ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจในการประเมินผลและการเลื่อนตำแหน่งบุคลากร รองลงมาในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงานผู้บริหารได้นำผลงาน ความสามารถมาประกอบในการประเมิน รองลงมาในเรื่องผู้ที่ได้รับการเลื่อนตำแหน่งมีความสามารถตรงตามตำแหน่งและตรงตามสายงาน

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ปรากฏผล ดังนี้

1. ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ แส สิงห์ขจร (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของเทศบาลเมืองวารินชำราบ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า บุคลากรเทศบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเห็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือความปลอดภัยและการให้บริการสุขภาพ และด้านการพัฒนาองค์กร และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับ คือ ด้านการประเมินผล การปฏิบัติ ด้านการได้มาซึ่งทรัพยากรบุคคล และด้านการวางแผนการบริหารงานบุคคล

2. ประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย จันทรเหลียง (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลเชียงใน อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าบุคลากรของเทศบาลตำบลเชียงใน เห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลเชียงใน โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงาน อยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลเชียงใน โดยรวมเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการให้บุคลากรพ้นจากงานไม่แตกต่างกัน บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน เห็นว่า

มีปัญหาในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลเชียงใน โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการให้บุคลากรพ้นจากงานไม่แตกต่างกัน

3. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านกระบวนการความคัดเลือก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ อัครเศรษฐ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนกำลังคน ด้านการสรรหาบุคคลเข้าทำงานด้านการคัดเลือก ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการเลื่อนตำแหน่ง ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับตำแหน่งข้าราชการ อายุ 36-45 ปี และระดับการศึกษาปริญญาตรี บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ปัญหาด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัญหาด้านการวางแผนกำลังคน และปัญหาด้านการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีเพศและอายุแตกต่างกันปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมไม่แตกต่างกันส่วนตำแหน่งและการศึกษาแตกต่างกัน อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการปฐมนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ อัครเศรษฐ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนกำลังคน ด้านการสรรหาบุคคลเข้าทำงานด้านการคัดเลือก ด้านการปฐมนิเทศ ด้านการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการเลื่อนตำแหน่ง ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับตำแหน่งข้าราชการ อายุ 36 - 45 ปี และระดับการศึกษาปริญญาตรี บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ปัญหาด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัญหาด้านการวางแผนกำลังคน และปัญหาด้านการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีเพศและอายุแตกต่างกันปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมไม่แตกต่างกันส่วนตำแหน่งและการศึกษาแตกต่างกัน อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

5. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการบรรจุแต่งตั้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย จันท์เหลือ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลเชียงใน อำเภอเชียงใน จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าบุคลากรของเทศบาลตำบลเชียงใน เห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลเชียงใน โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร การบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการให้บุคลากรพ้นจากงาน อยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลเชียงใน โดยรวมเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการให้บุคลากรพ้นจากงานไม่แตกต่างกัน บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาในการบริหารงานบุคคลของเทศบาลตำบลเชียงใน โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการสรรหา

หาและการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการให้บุคลากรพ้นจากงานไม่แตกต่างกัน

6. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ อัครเศรษฐ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนกำลังคน ด้านการสรรหาบุคคลเข้าทำงานด้านการคัดเลือกด้านการปฐมนิเทศ ด้านการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการเลื่อนตำแหน่ง ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับตำแหน่งข้าราชการ อายุ 36-45 ปี และระดับการศึกษาปริญญาตรี บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ปัญหาด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัญหาด้านการวางแผนกำลังคน และปัญหาด้านการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีเพศและอายุแตกต่างกันปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมไม่แตกต่างกันส่วนตำแหน่งและการศึกษาแตกต่างกัน อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

7. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลื่อนตำแหน่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ อัครเศรษฐ์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผนกำลังคน ด้านการสรรหาบุคคลเข้าทำงานด้านการคัดเลือกด้านการปฐมนิเทศ ด้านการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการเลื่อนตำแหน่ง ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับตำแหน่งข้าราชการ อายุ 36-45 ปี และระดับการศึกษาปริญญาตรี บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ปัญหาด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปัญหาด้านการวางแผนกำลังคน และปัญหาด้านการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ที่มีเพศและอายุแตกต่างกันปัญหาการบริหารงานบุคคลโดยรวมไม่แตกต่างกันส่วนตำแหน่งและการศึกษาแตกต่างกัน อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาวิจัยประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากร ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เป็นรายด้านจำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน 3) ด้านกระบวนการความคัดเลือก 4) ด้านการปฐมนิเทศ 5) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง และอยู่ในระดับปานกลาง เป็นรายด้านจำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการบรรจุแต่งตั้ง 2) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการวางแผน ค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารยังให้ความสำคัญในการวางแผนอัตรากำลังคน จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดย การจัดประชุมชี้แจงให้กับ

ผู้บริหารระดับกลาง ระดับต้น และผู้ปฏิบัติงาน เพื่อชี้แจงและอธิบายถึงแนวคิดในการวางแผนงานบุคคล การกำหนดความสามารถของตำแหน่งงาน และประโยชน์ที่ได้จากการนำการวางแผนไปใช้ในปฏิบัติงาน

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการสรรหาบุคลากรเข้าทำงาน ค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ วิธีการสรรหาบุคคลเข้าทำงานตามหลักโปร่งใส จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดย การสรรหาบุคคลเข้าทำงานควรมีวิธีการสรรหาทั้งจากคนภายในองค์กร และคนภายนอกองค์กร เพื่อสรรหาผู้ที่มีคุณสมบัติ และความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งงานที่เปิดรับสมัครที่สุด

3. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการคัดเลือก ค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารมีความเข้าใจในกระบวนการคัดเลือกบุคคล จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดย การแต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน เพื่อร่วมกันพิจารณาถ่วงน้ำหนักบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีความประพฤติดีและมีคุณสมบัติอื่นๆ ที่เหมาะสมกับงานที่จะได้รับเข้าทำงานในองค์การ และปฏิบัติบุคคลที่ไม่เหมาะสมหรือมีความรู้ความสามารถน้อยออกไป

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการปฐมนิเทศ ค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ การปฐมนิเทศเปิดโอกาสให้บุคลากรใหม่ได้มีการสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อองค์การ จะต้องปรับปรุงแก้ไข โดย การติดตามประเมินผลบุคลากรใหม่ในช่วงเดือนแรกหลังจากการปฐมนิเทศ เพื่อติดตามการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดีเพียงใด และพร้อมในการปฏิบัติงาน

5. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการบรรจุแต่งตั้ง ค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนการปรับเลื่อนตำแหน่งหรือเลื่อนชั้น สำหรับผู้ที่จบการศึกษามีวุฒิสองชั้น จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดย ผู้บริหารต้องสนับสนุนความก้าวหน้าของผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

6. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการสำรวจความต้องการของบุคลากรในด้านการพัฒนาหรือฝึกอบรมและศึกษาดูงาน จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดย การสำรวจความต้องการในด้านใด และจัดให้มีการพัฒนาหรือฝึกอบรมและศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะหรือความชำนาญ และทัศนคติให้กับบุคลากรในองค์การ

7. ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนตำแหน่ง ค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ การประเมินผลสามารถเชื่อมโยงศักยภาพของบุคลากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ จะต้องปรับปรุงแก้ไขโดย การประเมินผลศักยภาพ เพื่อทำการวัดคุณค่าของบุคคลในการปฏิบัติงานภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนดว่าเหมาะสมกับมาตรฐานที่กำหนด และรายได้ที่บุคคลได้รับจากองค์การ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ผู้สนใจอาจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอ่างทอง

7. เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชชัยชูชา. (2545). การใช้ **SPSS FOR Windows** ในการวิเคราะห์ข้อมูล (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แผนพัฒนาข้าราชการองค์การบริหารส่วนหัวต้อางทอง. (2555). จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนหัวต้อางทอง ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานจ้าง. อ่างทอง : ผู้แต่ง.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2542). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: สุภา.

แส สิ้นษ์ฐิต. (2547). คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการทหารกองพันทหารม้าที่ 18 กรมทหารม้าที่ 3 กองพลทหารม้าที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อรทัย จันท์เหลือง. (2548). คุณธรรมจริยธรรมผู้บริหารในยุคคิดใหม่ ทำใหม่. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.

อนันต์ อัครเศรษฐัง. (2551). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

การบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สยมพร กุลสุ¹ ผศ.ร.อ.ดร.จอมชัย เลิศอมรรวัช² และ ดร. อริษา ลีมกิติศุภสิน³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนประเภทผู้รับบริการ ข้าราชการ ลูกจ้าง ประชาชนผู้รับบริการ โดยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยการทดสอบเอฟ และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของฟิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนที่มาใช้บริการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชน โดยรวม ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ด้านการเกิดประโยชน์สุขของประชาชน ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน และด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อจำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชน

1. บทนำ

กระทรวงมหาดไทยได้จัดตั้ง “ศูนย์ดำรงธรรม” ทั้งในกระทรวงมหาดไทย และจังหวัดต่างๆ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2537 คำว่า “ดำรง” มาจากพระนามของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ องค์ปฐมเสนาบดี กระทรวงมหาดไทย คำว่า “ธรรม” หมายความว่าสิ่งที่ดีงาม ขอบธรรม ความเป็นธรรม ความยุติธรรม ดังนั้น “ศูนย์ดำรงธรรม” จึงหมายถึง ศูนย์กลางที่ธำรงความดีงาม ความชอบธรรม ความเป็นธรรม และความยุติธรรม ตามแนวทางการปฏิบัติราชการของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ดังนั้นหากประชาชนมีทุกข์และไม่ได้รับความเป็นธรรม อันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทั้งในส่วนกลาง หรือในส่วนภูมิภาค รวมตลอดถึงจากการปฏิบัติงาน

ของกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน และจากเจ้าหน้าที่ - ข้าราชการ - พนักงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นต่างๆ สามารถร้องเรียนร้องทุกข์ได้ที่ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย และศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดในทุกจังหวัด

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเป็นกลไกหนึ่งในการอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน โดยประสานการดำเนินการกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บริการประชาชน โดยลดขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติราชการในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการรับเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์และแก้ไขปัญหา จึงปรับปรุงรูปแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการ เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเชิงรุกด้วยการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงานเรื่องราวร้องทุกข์ร่วมกันระหว่างส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาอันเป็นการตอบสนองการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานภาครัฐ โดยให้ความสำคัญคล้อยกับการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ประชาชนมีความคาดหวังต่อการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐที่มีความรวดเร็ว ถูกต้องและเป็นธรรม แต่ที่ผ่านมาผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและศูนย์อำนวยความสะดวกเป็นธรรมระดับอำเภอ ยังมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่อยู่มากพอสมควร เนื่องจากการดำเนินงานเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนนั้น ทุกหน่วยงานต้องให้ความสำคัญและมีการบูรณาการการแก้ไขปัญหาารวมกัน เพื่อให้ปัญหาที่เกิดขึ้นคลี่คลายและหมดสิ้นไปในที่สุด แต่หน่วยงานส่วนใหญ่จะเห็นว่าปัญหาการร้องเรียนของประชาชนไม่ใช่งานในหน้าที่หลักและเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ กรณีเป็นปัญหาที่ประชาชนได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมากและต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์ของกฎหมายโดยเคร่งครัด

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็น ตลอดจนหน้าที่ของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่จะต้องให้บริการประชาชนและปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาเรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการด้วยการบริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” โดยนำแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง 7 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการและการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มาใช้บริการของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) การหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างจึงเปิดตาราง ของเครซี่ และมอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W.Morgan) โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน จากกลุ่มประชากร จำนวน 400 คน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551, หน้า 47)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ที่ใช้ในการสำรวจการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูล โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การพัฒนาการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดความสำคัญของการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนโดยให้ประชาชนเลือกตอบเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง การบริหารจัดการระดับมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง การบริหารจัดการระดับมาก
- คะแนน 3 หมายถึง การบริหารจัดการระดับปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง การบริหารจัดการระดับน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง การบริหารจัดการระดับน้อยที่สุด

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference: LSD)

4. ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บัญชีส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ การปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ รองลงมา คือ การประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ และการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านการเกิดประโยชน์สุขของประชาชน

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเกิดประโยชน์สุขของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการรับฟังความคิดเห็นเสนอแนะของประชาชนเพื่อนำไปปรับปรุงการให้บริการ รองลงมา คือ มีการปฏิบัติงานโดยไม่มุ่งถึงผลประโยชน์ของประชาชนผู้มารับบริการ และมีการศึกษาวิเคราะห์ผลดีและผลเสียเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนก่อนดำเนินงานทุกขั้นตอน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการพัฒนาหรือการฝึกอบรมปฏิบัติงานที่มุ่งถึงผลประโยชน์ของประชาชนผู้รับบริการ

2.2 ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ รองลงมา คือ มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับขั้นตอนการติดต่อราชการของประชาชน และมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการให้บริการประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการกำหนดเป็นนโยบายที่ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการให้บริการประชาชน

2.3 ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการกำหนดเป้าหมาย แผนการปฏิบัติงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานที่เกี่ยวกับการให้บริการประชาชน รองลงมา คือ มีการพิจารณา วินิจฉัย และชี้ขาดปัญหาให้ประชาชนให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนผู้รับบริการเพื่อให้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ

2.4 ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการโดยตรงเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว และลดขั้นตอนในการให้บริการ รองลงมา คือ มีการกำหนดหลักเกณฑ์การควบคุม ติดตาม และความรับผิดชอบของการปฏิบัติงานด้านการให้บริการประชาชน และมีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอน และระยะเวลาการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน รวมทั้งรายละเอียด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อการอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน

2.5 ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการจัดทำขั้นตอน ระยะเวลาการในการให้บริการเปิดเผย รองลงมา คือ มีการดำเนินการสำรวจ ตรวจสอบ และทบทวนกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศ ที่อยู่ในความรับผิดชอบก่อนให้บริการประชาชน และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้บริการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการทบทวนข้อมูลในการให้บริการประชาชน

2.6 ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการกำหนดนโยบาย และขั้นตอนที่ชัดเจนสำหรับการปฏิบัติงานด้านการให้บริการประชาชน รองลงมา คือ มีการดำเนินการพิจารณาให้ลู่วงไปโดยเร็วเมื่อได้รับ คำร้องเรียนจากประชาชน และมีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานให้บริการประชาชนแต่ละงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดำเนินงานสำเร็จตามระยะเวลา

2.7 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ มีการจัดให้มีการติดตามการปฏิบัติงานในให้บริการประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการให้บริการประชาชนอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ ไม่มีความแตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามอายุ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ ไม่มีความแตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ศึกษาการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ปรากฏผลดังนี้

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเกิดประโยชน์สุขของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการรับฟังความคิดเห็นเสนอแนะของประชาชนเพื่อนำไปปรับปรุงการให้บริการ อาจเป็นเพราะว่าเจ้าหน้าที่ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำความคิดเห็นนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขและให้เกิดประสิทธิภาพของการบริการประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2552, หน้า 107-112) ได้กล่าวว่า บุคลากรของหน่วยงานคอยรับฟังความคิดเห็น และความพึงพอใจของประชาชนและสังคมโดยรวมเพื่อปรับปรุง หรือเสนอแนะต่อผู้บริหารของหน่วยงานให้ปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนเพิ่มขึ้น

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว และเหมาะสมกับสถานการณ์ อาจเป็นเพราะว่าการบริหารจัดการบริการประชาชนต้องคำนึงถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลเป็นสัญญาณเตือนภัย และรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการประโยชน์ของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2552, หน้า 9-10) ได้กล่าวว่า 1) สร้างกฎเกณฑ์และกลไกที่ดีในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมเพื่อให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่

โดยตรงสามารถส่งสัญญาณเตือนภัย และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องสามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองการทำงานและการประสานงานในภาครัฐและภาคเอกชนรองรับได้อย่างทันที่ทั้งที่ในยามที่มีปัญหา 2) พัฒนาศักยภาพของนักวิชาการให้สามารถศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางแก้ไขจุดบกพร่องต่างๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมอย่างถูกต้อง กล้าหาญ และมีจริยธรรม 3) ปรับปรุงระบบการตัดสินใจ และการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนให้รวดเร็ว ชัดเจน และเป็นธรรม 4) ขยายโอกาสของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองเพื่อร่วมกับภาครัฐในการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาส่วนรวม 5) จัดการทุจริตประพฤติมิชอบ และการหลีกเลี่ยงกฎหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์ใส่ตน หรือกิจการที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียทั้งในภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชนเพื่อให้เกิดสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

3. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกำหนดเป้าหมาย แผนการปฏิบัติงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานที่เกี่ยวกับการให้บริการประชาชน อาจเป็นเพราะว่าการกำหนดเป้าหมาย การวางแผนการทำงาน ไม่เป็นระบบจึงทำให้การบริการไม่เกิดประสิทธิผลแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2552, หน้า 107-112) ได้กล่าวว่า หน่วยงานกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการ และงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละงานหรือโครงการ และเผยแพร่ให้บุคลากรของหน่วยงานและประชาชนทราบและเข้าใจทั่วกัน

4. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการโดยตรงเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนในการให้บริการ อาจเป็นเพราะว่ามีการประชาสัมพันธ์หรือการแนะนำขั้นตอนในการใช้บริการของสำนักงานนั้นๆ ไม่ชัดเจน จึงทำให้การให้บริการของประชาชนล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ร.ต.ท.ดุลย์ รัตนะ (2551, หน้า 29) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ได้ศึกษาเรื่อง การปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของสถานีตำรวจภูธรมายอ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พบว่า (1) สถานีตำรวจภูธรมายอมีประสิทธิภาพสูงในการบริหารจัดการ (2) ปัญหาที่สำคัญ คือ สถานีตำรวจภูธรมายอไม่จัดจุดให้บริการประชาชนที่เหมาะสม (3) แนวทางการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนที่สำคัญ คือ สถานีตำรวจภูธรมายอควรจัดจุดให้บริการประชาชนให้เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น และประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการให้บริการแก่ประชาชน นอกจากนี้ การสำรวจความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการรับบริการอย่างเป็นประจำเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งอีกด้วย

5. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการจัดทำขั้นตอน ระยะเวลาการในการให้บริการเปิดเผย อาจเป็นเพราะว่าระบบการให้บริการกับประชาชนแบบเก่านั้น ทำให้ประชาชนได้รับการบริการที่ล่าช้า ดังนั้นควรมีการปรับปรุงขั้นตอนในการให้บริการนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤนาท ศรีใจอินทร์ (2552, หน้า 59) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนระหว่างโรงพยาบาลดอกคำใต้กับโรงพยาบาลจุนในจังหวัดพะเยา พบว่าโรงพยาบาลทั้ง 2 แห่ง มีความเห็นไม่แตกต่างกันกล่าวคือ (1) ปัญหาที่สำคัญ คือ โรงพยาบาลมีขั้นตอนการให้บริการที่ไม่จำเป็น และการให้บริการล่าช้า (2) แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ บุคลากรควรปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการประชาชนโดยยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่เน้นความสำเร็จ และลดขั้นตอนการให้บริการประชาชนของโรงพยาบาลประสบผลสำเร็จ คือ ปัจจัยด้านการบริการทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่บุคลากรมีความตระหนักรู้ของการให้บริการและความรับผิดชอบ

6. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนอง ความต้องการของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการกำหนดนโยบาย และขั้นตอนที่ชัดเจนสำหรับการปฏิบัติงานด้านการให้บริการประชาชน อาจเป็นเพราะว่า มีการกำหนดนโยบายและขั้นตอนการให้บริการประชาชนไม่ชัดเจนและไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงวิธีการและขั้นตอนในการให้บริการ เพื่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงพงา ชุ่มสูงเนิน (2552, หน้า 49) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของกรมศุลกากร พบว่า (1) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของกรมศุลกากร ที่สำคัญคือ ประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานด้านการให้บริการประชาชนของกรมศุลกากร (2) แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ กรมศุลกากรควรกำหนดควรกำหนดแนวทางในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและการตรวจสอบการดำเนินงานด้านการให้บริการประชาชนของกรมศุลกากรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และ (3) ในภาพรวม กรมศุลกากรมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนที่มารับบริการในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต

7. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน อาจเป็นเพราะว่าประชาชนบางท่านไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นๆ เพื่อเพิ่มและปรับปรุงการให้บริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรอบรมการให้บริการประชาชนแก่พนักงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการให้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ร.ต.อ.หญิง จุฑามาศ ชุ่มทองพิทักษ์ (2550, หน้า 30) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของกองบังคับการตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานแห่งชาติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับปานกลาง ที่กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานแห่งชาติ มีการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชน ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง 6 หลัก สำหรับปัญหาที่สำคัญ คือ กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานแห่งชาติ วางแผนกำลังพลไม่เหมาะสม ในส่วนของข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานแห่งชาติ ควรพัฒนาผู้บริหารให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนการให้บริการประชาชน และประสิทธิภาพของหน่วยงาน ควรฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทุกระดับด้านภาษาต่างประเทศ กฎหมาย และการตรวจสอบหนังสือเดินทาง รวมทั้งควรเพิ่มกำลังพลให้เพียงพอ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีข้อเสนอแนะทั่วไปดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเกิดประโยชน์สุขของประชาชน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการพัฒนา หรือการฝึกอบรมปฏิบัติงานที่มุ่งถึงผลประโยชน์ของประชาชนผู้รับบริการ ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ เชี่ยวชาญ ในข้อกฎหมาย / ระเบียบ / ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ โดยสนับสนุนให้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมด้านสืบสวนสอบสวน จัดซื้อเอกสาร หนังสือ ระเบียบต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ในการรับบริการจากเจ้าหน้าที่และหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการกำหนดเป็นนโยบายที่ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถด้านการให้บริการประชาชน ควรมีการกำหนดนโยบายและแนวทาง

ปฏิบัติให้ชัดเจนและต้องกระทำตามนโยบายนั้นๆอย่างจริงจัง เช่น การปฏิบัติตามคู่มือและแนวทางตามหนังสือสั่งการ และมีบทลงโทษผู้ปฏิบัติ หากเพิกเฉยหรือละเว้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรและประชาชน

3. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชนผู้รับบริการเพื่อให้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ควรมีการปรับปรุงการให้บริการด้วยความรวดเร็วเป็นธรรมชาติตามกระบวนการที่กำหนดตามคู่มือ เพื่อให้ประชาชนผู้ที่มารับบริการได้เกิดความภูมิใจและเกิดความมั่นใจในการใช้บริการกับหน่วยงานนั้นๆ

4. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ควรมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจหรือลดขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ โดยให้ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาขึ้นตรงต่อรองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยตรง สำหรับประเด็นการอำนวยความสะดวกต่อประชาชน ปัจจุบันมีช่องทางการร้องเรียนอยู่หลายช่องทางอยู่แล้ว เพียงแต่ขาดการประชาสัมพันธ์ ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับเรื่องราวร้องทุกข์ในทุกระดับทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ สำหรับการอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน ควรมีการออกหน่วยบริการรับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชน เพราะประชาชนบางท่านไม่สะดวกในการเดินทางเพื่อมาร้องเรียน หรือใช้บริการอื่นๆ

5. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างจริงจัง กรณีเรื่องร้องเรียนที่กระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ควรดำเนินการแก้ไขในทันที โดยมอบหมายภารกิจหน้าที่ให้ชัดเจนและมีการทบทวนข้อมูลในการให้บริการประชาชน ควรมีการประเมินผลเรื่องร้องเรียนในแต่ละปีว่า ประชาชนเดือดร้อนในเรื่องใดบ้าง จำนวนเท่าไร นำเสนอผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาจังหวัดในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนต่อไป

6. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนอง ความต้องการของประชาชน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดำเนินงานสำเร็จตามระยะเวลา ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญ โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดจ้างบุคคลากรให้เหมาะสมกับปริมาณงานและจัดทำแบบข้อมูลเพื่อให้มีการตรวจสอบ ติดตามได้ง่าย เพื่อตอบสนองข้อร้องเรียนได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนจัดห้องปฏิบัติงานให้มีความเป็นระเบียบ สดส่วน มีพื้นที่สำหรับรับเรื่องราวร้องเรียน ให้ความสะดวกแก่ประชาชนและเกิดความประทับใจในการบริการของหน่วยงาน

7. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินผลการปฏิบัติการให้บริการประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการให้ประเมินเจ้าหน้าที่ทุกครั้งที่มีการมาใช้บริการเพื่อนำข้อมูลไปพิจารณาหรือปรับปรุงให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะตามกรอบแนวคิดแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 7 ด้าน

ข้อเสนอแนะตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 7 ด้าน เนื่องจาก ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิดตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 7 ด้านมาเป็นกรอบแนวคิดหลัก ดังนั้น ข้อเสนอแนะในส่วนนี้จึงได้แบ่งออกเป็น 7 หัวข้อเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดดังกล่าวนี้ด้วย

1. ข้อเสนอแนะตามกรอบแนวคิดแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 7 ด้าน ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ข้างล่างนี้เป็นข้อเสนอแนะของผู้ศึกษาเองซึ่งนามาจาก 2 ทาง ได้แก่ หนึ่ง ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทั้ง 7 ด้าน

2. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการพัฒนาเพื่อให้การบริหารจัดการด้วยการให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีระบบมากขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะหรือแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเกิดประโยชน์สุขของประชาชน

ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรให้ความสำคัญ รวมทั้งกำหนดนโยบาย และมีมาตรการปฏิบัติงานที่แน่นอนชัดเจนที่มุ่งเน้นการดำเนินงานโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมถึงการพัฒนาข้าราชการในเรื่องจิตใจที่จะให้บริการเพื่อให้เป็นหน่วยงานที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างถูกต้องชัดเจนในเรื่องการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตน ตัวอย่างเช่น การปลูกจิตสำนึกของการปฏิบัติงานที่มุ่งผลประโยชน์ของประชาชนผู้รับบริการด้วยความเต็มใจ ส่งเสริมข้าราชการผู้ปฏิบัติงานให้บริการประชาชนด้วยความตั้งใจ โดยเต็มกำลังความสามารถ ด้วยอุดมคติ ด้วยความเข้มแข็งเสียสละ ยึดมั่นในความถูกต้องเที่ยงตรง เป็นกลาง รวมทั้งมุ่งเน้นถึงประโยชน์ส่วนรวมและของประชาชน

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

ผู้บริหารทุกระดับของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรเห็นถึงความสำคัญ และกำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ ด้านการให้บริการประชาชนของข้าราชการ โดยการพัฒนาข้าราชการควรครอบคลุมในด้านทักษะหรือความชำนาญ ความรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพ ควรมีแผนส่งเสริมและพัฒนาข้าราชการหรือบุคลากรทุกระดับเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติงานสำหรับให้บริการประชาชนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพที่มุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพของบุคลากร

2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า

ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจนที่เน้นการให้บริการประชาชนผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ พร้อมทั้งควรกำหนดให้มีการประเมินผลด้วยว่า ได้มีการปฏิบัติตามนโยบายมากน้อยเพียงใด โดยให้ข้าราชการทุกระดับปฏิบัติงานด้านการให้บริการประชาชนที่มุ่งเน้นการให้บริการที่รวดเร็ว ทันต่อเวลาอย่างมีมาตรฐานทั้งด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ และการให้บริการตามลักษณะความจำเป็นเร่งด่วนตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่บังคับใช้ เฉพาะข้อเสนอแนะเรื่องการให้บริการ

2.4 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาควรให้ความสำคัญและกำหนดหลักเกณฑ์ การควบคุม ติดตาม และกำกับการใช้อำนาจหน้าที่และ ความรับผิดชอบของข้าราชการ/ลูกจ้างของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ปฏิบัติงานด้านการให้บริการประชาชนไว้โดยเปิดเผย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงานให้รวดเร็ว ทันสมัย คำนึงถึงความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการเสร็จสิ้นในจุดเดียว ตลอดจนการเพิ่มช่องทางบริการให้สะดวก รวดเร็ว ใกล้เคียง ทิวถึง นำเชื่อถือ ถูกต้อง เสมอภาค เป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

2.5 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรเห็นถึงความสำคัญและควรกำหนดเป็นนโยบายและแผนงานที่ชัดเจนในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น หรือให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้บริการประชาชนของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและของส่วนราชการในจังหวัด เช่น การจัดให้มีผู้รับฟังความคิดเห็น หรือรับเรื่องราวร้องทุกข์สำหรับการปรับปรุงการให้บริการประชาชน เฉพาะข้อเสนอแนะเรื่องการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

2.6 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรให้ความสำคัญและกำหนดมาตรการที่แน่นอนชัดเจนในเรื่องการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานให้บริการประชาชนแต่ละงาน พร้อมกับประกาศให้ข้าราชการทราบและเข้าใจอย่างชัดเจนถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม อำนวยความสะดวก และให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2.7 ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

ผู้บริหารระดับสูงของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรให้ความสำคัญและกำหนดเป็นนโยบายที่ชัดเจน ในการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการให้บริการประชาชนของข้าราชการ / ลูกจ้าง ของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง พร้อมทั้งควรนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ เฉพาะข้อเสนอแนะเรื่องการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงหน่วยงานและเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในระยะยาวต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้ทราบถึงคุณภาพให้บริการโดยนำความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อระบบการบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชน หลังจากทีหน่วยงานราชการได้มีการพัฒนาระบบบริหารด้านคุณภาพตามข้อเสนอแนะทั่วไปแล้ว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง งานด้านบริหารจัดการให้บริการประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

7. เอกสารอ้างอิง

จุฑามาศ ชุ่มทองพิทักษ์. (2550). การบริหารจัดการด้านการให้บริการประชาชนของกองบังคับการตรวจคนเข้า

เมือง ท่าอากาศยานแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 10).

กรุงเทพมหานคร : บิสนิเนสอาร์แอนด์ดี.

วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2548). การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและ

หน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานนิติธรรม.

ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี

สุพัตรา พรหมที่¹ ดร.อริษา ลิ้มกิติศุภสิน² และ ผศ.ร.อ.ดร.จอมชัย เลิศอมรรวัจ³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และลักษณะการอยู่อาศัย การเป็นสมาชิกผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่น .968 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบเอฟ การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับความต้องการภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย รองลงมาคือ สวัสดิการด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ด้านสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย สวัสดิการด้านนันทนาการ สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สวัสดิการด้านการศึกษา

2. การเปรียบเทียบความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกำแพงคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ และลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

คำสำคัญ: ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

1. บทนำ

ผู้สูงอายุ หรือ วัยชรา หมายถึง มนุษย์ที่มีอายุอยู่ในช่วงปลายของชีวิต นิยามของผู้สูงอายุอาจแตกต่างกันไปเมื่อพิจารณาจากแง่มุมต่างๆ อาทิ ทางชีววิทยา ประชากรศาสตร์ การจ้างงาน และทางสังคมวิทยา ในทางสถิติมักถือว่าผู้อยู่ในวัยสูงอายุคือบุคคลที่มีอายุ 60 - 65 ปีขึ้นไป สำหรับประเทศไทยกำหนดไว้ว่าผู้สูงอายุคือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

รายงานขององค์การสหประชาชาติ ได้ระบุว่าจำนวนประชากรผู้สูงอายุในโลกนี้กำลังทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีสาเหตุสำคัญจากความก้าวหน้าทางการแพทย์และสาธารณสุขรวมกับอัตราการเจริญพันธุ์ของประชากร

ในทั่วทุกภูมิภาคของโลกใบนี้กำลังลดลงอย่างต่อเนื่อง นั่นหมายรวมถึงว่า จำนวนคนเกิดกำลังลดน้อยลงเรื่อยๆ ส่วนทางกันกับคนที่ได้เกิดขึ้นมาแล้วก็กำลังมีอายุยืนยาวมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา สถานการณ์ผู้สูงอายุของประเทศไทยในปัจจุบันนี้ต้องยอมรับว่า ความสามารถของครอบครัวในการเลี้ยงดูผู้สูงอายุลดลงอันเนื่องมาจากปัจจัยบีบคั้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมโดยทั่วไปประกอบกับปัญหาสังคมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับ ถึงแม้รัฐบาลได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับความเดือดร้อน และครอบครัวของผู้ที่ยากจนในการรับภาระการดูแลผู้สูงอายุ โดยมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุหลายประเภท เช่น การมีบัตรประจำตัวผู้สูงอายุ การได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพหากได้รับการพิจารณาว่าเป็นผู้ที่ไม่มียาได้ในการยังชีพไม่มีลูกหลานอุปการะหรืออยู่ในครอบครัวที่ยากจน นอกจากนี้ ยังมีบริการเงินสงเคราะห์ครอบครัวหากผู้สูงอายุเป็นหัวหน้าครอบครัวและอยู่ในภาวะวิกฤตต้องการความช่วยเหลือเป็นครั้งคราว ในด้านสุขภาพอนามัยรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ผู้สูงอายุทุกคนให้สามารถใช้บริการของรัฐได้โดยไม่คิดมูลค่า และในที่สุดหากผู้สูงอายุอยู่ในสถานภาพไร้ญาติขาดที่พึ่งก็อาจสมัครเข้ารับการสงเคราะห์ได้ในสถานสงเคราะห์ของทางราชการ

การให้ความดูแลและช่วยเหลือผู้สูงอายุนอกจากจะเป็นหน้าที่ของบุคคลที่อยู่ในครอบครัวหรือญาติพี่น้องแล้ว ในปัจจุบันได้มีหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในการดูแลและให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุในด้านต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีพ ไม่ว่าจะเป็นด้านอาหาร เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย ทำให้ผู้สูงอายุได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้สูงอายุจะมีปัญหาด้านสุขภาพอนามัยแตกต่างไปจากประชากรกลุ่มอื่นๆ ทั้งในด้านสุขภาพการและสุขภาพจิต ในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น คือ งานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุได้ส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สูงอายุเพียงบางกลุ่มเท่านั้น โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่ในสังคมเมืองเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้มีการกระจายไปสู่ผู้สูงอายุเขตชนบทซึ่งเป็นผู้สูงอายุส่วนใหญ่ของประเทศเท่าที่ควร และที่สำคัญคือผู้สูงอายุในชนบทไม่มีความรู้เกี่ยวกับการบริการด้านสวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านการขาดงบประมาณที่จะมาดำเนินการด้านนี้ เพราะการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในระดับประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากรัฐบาลยังมองเห็นความสำคัญของปัญหาในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจมากกว่า ทำให้งบประมาณที่จะมาสนับสนุนด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุยังมีน้อย

ผลงานวิจัยของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พัชรียา ไพโรจน์, 2545, หน้า 2) ได้มีการศึกษาแนวทางการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยเห็นว่าจำนวนเงินที่เหมาะสมควรเป็นคนละ 500 บาทต่อเดือน นอกจากนี้ ยังพบว่าปัญหาหลักที่สำคัญของผู้สูงอายุไทย คือปัญหาเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้น้อยและไม่มียาได้ ต้องเผชิญกับภาวะยากไร้ ยังมีอายุมากขึ้นรายได้ก็ลดลงมาก โดยแหล่งรายได้หลักของผู้สูงอายุคือบุตร ปัญหารองลงมาคือปัญหาด้านสุขภาพอนามัย มีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคข้อเสื่อม ฯลฯ จากสภาพปัญหาดังกล่าว เงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพที่รัฐจ่ายให้อัตราเดือนละ 300 บาท จึงเห็นว่าไม่เพียงพอแก่การยังชีพ ประกอบกับนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ด้านนโยบายสังคมเรื่องการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นและประชาคมที่กำหนดให้ “สามารถจัดการตนเองเกี่ยวกับความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การปกครอง และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสิทธิชุมชน โดยส่งเสริมบทบาทของครอบครัว ชุมชน องค์กรอาสาสมัครภาคธุรกิจ สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม ปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การดูแลเด็กและเยาวชน คนพิการ คนสูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส การสนับสนุนสิทธิสตรี ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน”

ดังนั้น ความชัดเจนของนโยบายรัฐเกี่ยวกับการรับรองสิทธิผู้สูงอายุที่พึงได้รับเมื่อชราภาพนั้น ควรเป็นไปในทิศทางที่เฉพาะเจาะจง เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับความเป็นธรรม ดังเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

มาตรา 54 “บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 53 “บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือเหมาะสมจากรัฐ ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ”

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้ให้ความสนใจที่จะทำการศึกษา ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เนื่องจากการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุนั้นยังไม่ครอบคลุมและไม่ได้ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า จะได้นำผลการศึกษาไปปรับปรุง อันจะส่งผลให้มีการจัดสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพ ตรงความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งผลการศึกษานี้จะ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการจัดสวัสดิการด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ และพัฒนารูปแบบการจัดสวัสดิการให้มีความเหมาะสมในสังคมที่เปลี่ยนแปลงและที่สำคัญเพื่อให้ เหมาะสมกับผู้สูงอายุในแต่ละด้าน เพื่อนำผลวิจัยที่ได้มาเป็นแนวทางในการกำหนดแผนการดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

2. วัตถุประสงค์

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และลักษณะการอยู่อาศัย

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ในการศึกษานี้ คือ ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 913 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า, 2555)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนที่แน่นอน จึงใช้สูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973, p. 727) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อนเท่ากับร้อยละ 5 ($e = .05$) ในการคำนวณ หาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างโดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ และลักษณะการอยู่อาศัยของประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี รวมทั้งสิ้น 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ โดยมีคำถามในด้านต่างๆ 6 ด้าน ได้แก่

1. สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย
2. สวัสดิการด้านการศึกษา
3. สวัสดิการด้านนันทนาการ
4. ด้านสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย
5. สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
6. สวัสดิการด้านแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส

ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ (Likert) จำนวน 23 ข้อ

การให้คะแนนข้อคำถาม ผู้วิจัยได้ให้คะแนนตัวเลือกแต่ละตัวที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ โดยแต่ละตัวเลือกมีคำตอบกำหนดไว้และกำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

มีระดับความต้องการมากที่สุด	ให้คะแนน 5
มีระดับความต้องการมาก	ให้คะแนน 4
มีระดับความต้องการปานกลาง	ให้คะแนน 3
มีระดับความต้องการน้อย	ให้คะแนน 2
มีระดับความต้องการน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปโดยหาค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบค่าที (t - test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป วิเคราะห์โดยหาความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) และค่าเอฟ (F - test) เมื่อพบระดับนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 65 – 69 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา (ป.1 – ป.6) สถานภาพสมรส มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท และลักษณะการอยู่อาศัยอยู่กับคู่สมรส หรือบุตรหลานร่วมสายโลหิตทางตรง

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ด้านภาพรวม พบว่า ระดับความต้องการภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย สวัสดิการด้านแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส ด้านสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย

สวัสดิการด้านนันทนาการ สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ดังนี้ สวัสดิการด้านการศึกษา

2.1 ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การให้ค่าปรึกษาด้านสภาพจิตใจ แก่ผู้สูงอายุ รองลงมาคือ การให้คำแนะนำการออกกำลังกายที่เหมาะสมแก่ผู้สูงอายุ, การให้บริการตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับผู้สูงอายุและค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ

2.2 ด้านการศึกษา พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัด ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย การจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับผู้สูงอายุในหลักสูตรต่างๆ รองลงมาคือ การจัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สำหรับผู้สูงอายุ, ต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยการเผยแพร่ ทางสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ต้องการให้สังคม ชุมชน มีการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้แสดงความสามารถในฐานะเป็นคลังสมอง เช่น การเผยแพร่ภูมิปัญญา

2.3 ด้านนันทนาการ พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การสนับสนุนกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา รองลงมาคือ การสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างจังหวัด, การสนับสนุนกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านและค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสนับสนุนกิจกรรมร้องเพลง และ เดินรำ

2.4 ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การจัดบริการซ่อมแซมบ้านพักผู้สูงอายุ รองลงมาคือ ต้องการให้มีการจัดโครงการแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ, ที่พักชั่วคราวและค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ บ้านพักคนชรา

2.5 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ต้องการให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่สาธารณะแก่ผู้สูงอายุ เช่น ทางเดิน ห้องสุขา รองลงมาคือ ต้องการให้มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรับผิดชอบช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกกรรม ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และการถูกทอดทิ้งและค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ต้องการให้ มีการจัดการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัย

2.6 ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ต้องการให้มีหน่วยงานติดต่อประสานให้แก่ผู้สูงอายุที่ต้องการทำงาน รองลงมาคือ ต้องการให้มีการจัดการสงเคราะห์ในการจัดงานศพตามประเพณี, ต้องการให้มีการเพิ่มจำนวนเงินเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแลและไม่สามารถประกอบอาชีพได้และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ต้องการให้มีการจัดตั้งกองทุนในชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุ

3. การเปรียบเทียบระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอการอภิปรายผลจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ ตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับความต้องการภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแยกได้ดังนี้

1.1 ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมริสา ตันสถิตย์ (2545, หน้า 102) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุชุมชน หมู่ 16 เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ปัญหาผู้สูงอายุอันดับแรกๆ คือ เรื่องสุขภาพอนามัยของตนเอง ปัญหาเรื่องโรคประจำตัว และการได้รับบริการด้านสุขภาพจากหน่วยงานของรัฐ สำหรับชุมชนยังคงขาดแคลนมาก สอดคล้องกับ วิไลวรรณ วัฒนานนท์ (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุชุมชนบ้านเปิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุดคือ ความต้องการเรื่องสภาวะสุขภาพอนามัย มาลินี วงษ์สิทธิ์, และศิริวรรณ ศิริบุญ (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประชาสังคมกับการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่สำคัญของผู้สูงอายุคือปัญหาสุขภาพ

1.2 ด้านการศึกษา พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัย พรอนันต์ กิตติมั่นคง (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ด้านการศึกษา พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมด้านการศึกษาของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านนันทนาการ พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับงานวิจัย พรอนันต์ กิตติมั่นคง (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านที่อยู่อาศัย พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และสาธารณสุขโรค และด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพและการจัดการศพตามประเพณี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสุทิน อ้นอุบล (2541, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชนบท จังหวัด

ชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่านอกจากความต้องการบริการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยตั้งได้กล่าวแล้วนั้น ผู้สูงอายุยังมีความต้องการด้านการจัดที่อยู่อาศัย ด้านส่งเสริมอาชีพและความมั่นคงของรายได้

1.5 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการงานวิจัยของ ภรณ์ เกตकिनทะ (2541, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในบ้านพักคนชรา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.6 ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส พบว่า ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการงานวิจัยของ สุทิน อ่อนอุบล (2541, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชนบท จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่านอกจากความต้องการบริการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยตั้งได้กล่าวแล้วนั้น ผู้สูงอายุยังมีความต้องการด้านการจัดที่อยู่อาศัย ด้านส่งเสริมอาชีพและความมั่นคงของรายได้

2. การเปรียบเทียบระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สองคล้องกับการงานวิจัยของ ชาญวิทย์ บ่วงราบ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอ บางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศแตกต่างกันมีความต้องการการได้รับสวัสดิการในภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันไม่สองคล้องกับการงานวิจัยของ ชาญวิทย์ บ่วงราบ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอ บางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการการได้รับสวัสดิการในภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สองคล้องกับการงานวิจัยของ ชาญวิทย์ บ่วงราบ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอ บางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการการได้รับสวัสดิการในภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับการงานวิจัยของ อุษกร เหมือนเดช (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรส รายได้ ลักษณะการอยู่อาศัย ศาสนาต่างก็มีปริมาณ ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน โดย ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสมีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมมากกว่า ผู้สูงอายุที่มี สถานภาพโสด และผู้สูงอายุที่มีสถานภาพแยกกันอยู่มีความต้องการได้รับสวัสดิการ สังคมมากกว่าผู้สูงอายุที่มีสถานภาพ หม้าย/หย่าร้าง

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ชาญวิ

ทย์ บ่วงราบ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้สูงที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการการได้รับสวัสดิการในภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกงคอดย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามรายได้ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญวิทย์ บ่วงราบ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในตำบลเสาชงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้สูงรายได้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการการได้รับสวัสดิการในภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ระดับความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกงคอดย จังหวัดสระบุรี จำแนกตามลักษณะการอยู่อาศัย พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษกร เหมือนเดช (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรส รายได้ ลักษณะการอยู่อาศัย ศาสนาต่างกันมีปริมาณ ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน โดย ผู้สูงอายุที่มีลักษณะการอยู่อาศัยอยู่กับคู่สมรส มีความต้องการได้รับ สวัสดิการสังคมมากกว่าผู้สูงอายุที่มีลักษณะการอยู่อาศัยอยู่กับญาติ และผู้สูงอายุที่มีลักษณะการอยู่ อาศัยแบบ อยู่คนเดียว มีความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมมากกว่าผู้สูงอายุที่อยู่กับบุตรหลาน

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุงความต้องการสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกงคอดย จังหวัดสระบุรี ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่ผู้สูงอายุ
2. ด้านการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกงคอดย จังหวัดสระบุรีโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ แสดงความสามารถในฐานะเป็นคลังสมอง เช่น การเผยแพร่ภูมิปัญญา หรือการจัดให้ผู้สูงอายุได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับเยาวชนรุ่นหลัง
3. ด้านนันทนาการ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกงคอดย จังหวัดสระบุรี ควรมีการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้พบปะ เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหาหรือการพูดคุยและการสนับสนุนกิจกรรมร้องเพลง และ เต้นรำ
4. ด้านที่อยู่อาศัย องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกงคอดย จังหวัดสระบุรีควรจัดที่พักหรือการซ่อมแซมบ้านพักคนชรา การปรับปรุงเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสภาวะที่ดีขึ้น
5. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกงคอดย จังหวัดสระบุรี ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพื่อดูแลด้านรักษาความสงบและความเรียบร้อย
6. ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนและด้อยโอกาส องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า อำเภอกงคอดย จังหวัดสระบุรี ควรจัดให้มีการจัดตั้งกองทุนในชุมชนเพื่อให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาความต้องการการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุกลุ่มอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่ามีความต้องการเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไรร

2. ควรเพิ่มวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์ สันทนากลุ่ม (focus group) ให้ได้ข้อมูลเชิงลึก เพื่อจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุได้ตรงตามที่ต้องการและทั่วถึง
3. ควรศึกษาวิจัยถึงวิธีการรวมกลุ่มและการส่งเสริมสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับคุณลักษณะของกลุ่มผู้สูงอายุและกลุ่มต่างๆ เช่น การรวมกลุ่มด้านการแพทย์ และสาธารณสุข ด้านการประกอบอาชีพ หรือรายได้เสริม ด้านกิจกรรมทางสังคม และศาสนา เป็นต้น

7. เอกสารอ้างอิง

- ชาวุทธิย์ บ่วงราบ. (2551). ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการสุขภาพภายใต้โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พรอนันต์ กิตติมันคง. (2547). ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พัชรียา ไพรอนันต์. (2545). ระบบบริการสาธารณสุขกับการประกันสุขภาพ ปัญหาและข้อเสนอในภาพรวม. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- ภรณ์ เกตทินทะ. (2541). การประกันสุขภาพถ้วนหน้าเต็มรูปแบบ. กรุงเทพฯ : สุพีเรียพริ้นติ้ง.
- มาลินี วงษ์สิทธิ์, และศิริวรรณ ศิริบุญ. (2544). ประชาสังคมกับการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไลวรรณ วัฒนานนท์. (2543). ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุชุมชนบ้านเป็ด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุทิน อ้นอุบล. (2541). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการบริการสังคมของผู้สูงอายุในเขตชนบท จังหวัดชัยภูมิ. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป่า. (2555). แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2555-2557). สระบุรี : ผู้แต่ง.
- อมริสา ตันสถิต. (2545). ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุชุมชน หมู่ 16 เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อุซุกร เหมือนเดช. (2552). ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล จังหวัดสมุทรปราการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.